

AMERISKI VOJAKI, ki so prišli nedavno iz Vladivostoka v Los Angeles. Pravijo, da se z Rusi niso počutili domačim, ker so jih oprezovali s sumničjem, da spijonirajo in pa da so doma iz Sovjetski uniji neprijateljskih Zed. držav. Na povratku domov so razkazovali letake in slike, ki so jih označili za boljševiško propagando.

Nesoglasja med zavezniki glede ureditve sveta

O bodoči obliki Nemčije še nobenega načrta.
—Mirovna pogodba z Italijo. — Moskva z našo taktiko na Japonskem zelo nezadovoljna

Precej časa je že, od kar je minila vojna, a med zavezniki ni za bodočo ureditev sveta še nobenega sporazuma.

Byrnes za nov sestanek

V Londonu se že dolgo trudijo zastopniki vnanjih ministrstev vodilnih zaveznikov dežel spraviti skupaj načrte za mirovne pogodbe in za ureditev Nemčije, toda je med njimi toliko nasprotujočih si mnenj, da jim ni mogoče priti do soglasnosti. Njihova naloga je predložiti mirovni konferenci, ki se ima pričeti meseca maja v Parizu, že čimpočnejše osnutke za mirovne pogodbe in načrt za bodočo ureditev Nemčije, a se nikakor ne morejo sporazumeti. Zato je naš državni tajnik Byrnes minuli teden predlagal, naj se 25. aprila zberejo skupaj z njim v Pariz ministri vnanjih Zadev Sovjetske unije, Velike Britanije in Francije. On upa, da le oni bi se lahko dogovorili med sabo za kaj skupnega. Brez tega je uspeh mirovne konference nemogoč.

Preglavice radi Italije

Ena glavnih točk konference podministrstev v Londonu je mirovna pogodba z Italijo. A se ne morejo zediniti. Angleška in ameriška vlada sta za čimprejše pogodbo z Italijo. Vzela bi ji le kolonije in dodakaneške otoke, vse drugo pa si bi ohranila. Sovjetska unija pa vztraja, da mora Italija plačati nji in Jugoslaviji vojno odškodnino in hoče jo tudi Grčija. Ameriška in angleška vlada sta proti, češ, Italija je pravevna, da bi mogla plačati vojno odškodnino. Obe sta zato, da se jo pomaga gospodarsko čimprej uvrstiti v okviru njenega sedanjega sistema. Rusiji pa seveda ni na tem, da bi pomagala jačanju kapitalizma v Evropi.

Preglavice dela tudi vprašanje italijanskih kolonij. Rusija zahteva eno zase, čemur se Angleži na vso moč protivijo, ker si hočejo kontrolno nad Sredozemljem ne le ohraniti temveč si jo uvrstiti.

Sporna točka so tudi strateško važni Dodakaneški otoki, ki jih hoče Grčija. Sovjetska unija pa se trudi, da ne bi bila spet zaprta v Črno morje kakor je bila doslej in zato hoče enega teh otokov zase in poleg tega pravico zgraditi utrdbo ob Dardanelah. Ker je Grčija pod angleško sfero, bi vrnitev omenjenih otokov Grčiji, ki jih je prej imela Italija, pomenilo ojačanje angleške sile v Sredozemlju in Rusija bi bila odvisna za plovbo na tem kraju sveta od angleške dobrotnosti.

Kaj bo s Trstom?

Ker se glede bodočnosti italijanskih kolonij in omenjenih otokov podministrstvi v Londonu ne morejo sporazumeti, smatra Byrnes, da bodo imeli ministri zunanjih zadev velike četvorice več sreče. In drugič je tu še vedno vprašanje Trsta. Jugoslavija ga odločno zahteva in sovjetska vlada jo v tem podpira. Angleška in ameriška vlada sta proti in podpirata zahtevo vlade v Rimu, da Trst s Primorjem ostane pod Italijo.

Anglo-ameriška propaganda je proti zahtevi Jugoslavije po Trstu jako delavna. Dela vtis, da če se da Trst Jugoslaviji, ga bo dobila pravzaprav Rusija, tega pa se ne sme dopustiti, ker bi postala sovjetska moč s pridobitvijo Trsta v Evropi prevelika. Angležem in Američanom je ob enem tudi na tem, da se bi radi Italiji prikupili, toda če odobre Trst Jugoslaviji, bi se ji zamerili.

Namesto, da bi priznali, da ima Jugoslavija pravico do Trsta in Primorja, na jo propagandno (Nadaljevanje na 6. strani.)

Anglo-ameriški diplomati v boju z Moskvo radi Perzije slabo opravili

Bilo je prerokovanja in pretenj, kako bo varnostni svet združenih narodov stopil na prste Sovjetski uniji, ker ni umaknila svojih čet iz Irana (Perzije) do 2. marca, kot je obljubila v vzajemni pogodbi z Anglijo in Zed. državami.

Perzijska vlada se je varnostnemu svetu proti nadaljevanju ruske invazije pritožila, perzijski poslanik, na angleškem vzgojen Hussein Ala, dodeljen za zastopnika svoje dežele pri ameriški vladi, je klical združene narode na pomoč proti ruskemu medvedu, med tem pa so iz Teherana prihajali uradni glasovi, da je Ala prenapet idealist, in da odnosi z Rusijo niso tako opasni kot izgleda iz njegovih pritožb. A drugi prav tako važni činitelji perzijske vlade pa so trdili, da dela Ala na konferenci varnostnega sveta ZN v New Yorku popolnoma po navodilu svoje vlade in perzijski premier je izjavil, da ima Ala njegovo popolno zaupanje.

"Nekaj se kuha", so ugovarjali v Londonu, kajti orientanci so pač konjski mešetariji in nikoli ne veš, kdaj lažejo in kdaj ne. Predprošlo nedeljo sta dva najvažnejša angleška dnevnika imela poročila iz Teherana. Eden je iz "neoporečno zanesljivih virov" poročal, da so govorice o tajnih pogajanjih med moskovsko in perzijsko vlado neosnovane. Drugi pa, da ima iz "najbolj zaupnih virov" zatrdilo, da se med Teheranom in Moskvo zaupni pomenki že dolgo vrše. "Komu naj bi človek verjel," je vzkliknil poročevalec radio omrežja Columbia, in dne 4. aprila pa je lahko uvidel, da so bili v pravem tisti, ki so vedeli o tajnih pogajanjih, čeprav jih je perzijska vlada tajila do zadnjega trenutka.

To je na seji varnostnega sveta ZN posebno razjezilo avstralskega delegata. Ni pa udaril toliko po Moskvi kot po perzijski vladi — češ, čemu nas je vlekla tako za nos? Mar zgolj zato, da ji je Moskva tu pa tam popustila v svojih zahtevah?

Angležem se gre seveda zgolj za petrolej v Perziji. Naš državni tajnik Byrnes jim je pri tem pomagal in s to taktiko nadaljuje. Kar pomeni, da smo v zvezi z Veliko Britanijo v obrambi njenih interesov in kapitalizma toliko, kot je Churchill priporočal, čeprav nimamo z njo pisane pogodbe za takšno zavezništvo.

Gromejko, ki je vedel, kaj se v Teheranu in v Moskvi za kulisami godi, je hotel, da naj se s perzijsko obtožbo proti Rusiji počaka do 10. aprila, ker on na zagovor še ni pripravljen. Sedaj se smehlja. Naša in angleška diplomacija pa se kajpada jezi, in to celo bolj nad perzijsko kot nad sovjetsko vlado. Kajti slednja jo je pustila na cedilu baš ko se je mislila za Perzijo najbolj postaviti! In kar je še posebno nerodno — Perzija je sklenila z Moskvo pogodbo za skupno izrabljanje petrolejskih ležišč na severu dežele. Petrolej pa je v tem boju med vesilami v Perziji glavna sporna točka.

Omiljevanje naredb za priseljevanje

Letos je kongres sprejel naredb, ki dovoljuje, da se smejo Kitajke, ki so žene ameriških državljanov, priseliti sem izven kvote. Ta znaša samo 105 oseb iz vse Kitajske na leto. In še ta mala kvota je prišla v veljavo med vojno, ko smo Kitajsko proglasili za "enakopravno" članico velike petrice.

Nad 347,000 mož ameriške zračne flote že zapustilo Japonsko

Glavni stan ameriške vojaške oblasti v Yokohami je poročal, da je bilo odpuščenih iz ameriškega letalstva že 347,233 mož, ki so bili dodeljeni naši invazijski armadi na Japonskem. Ta demobilizacija se je stopnjeno izvršila od lanskega 2. sept. pa do letošnjega 6. marca.

Anglija, Zed. države, zadnja nada kronarnih glav in monarhizma

Za odpravo monarhije so se po minuli vojni izrekle Jugoslavija, Madžarska in Albanija. Dne 3. aprila je premier Kimon Georgijev izjavil, da jo mora biti tudi v Bolgariji konec.

V Belgiji ima monarhizem še veliko opore, toda ubežnega kralja Leopolda levičarske stranke nikakor nečejo nazaj, čeprav ima v anglo-ameriški diplomaciji vso mogočo pomoč.

Grčija, ki je imela predprošlo nedeljo prve volitve po mnogih letih, se je indirektno izrekla za povratek svojega fašističnega kralja, toda volitev se je udeležilo le okrog 50 odstotkov volilcev. Velika večina le pod vladnim pritiskom in pod vplivom Velike Britanije, ki si hoče Grčijo ohraniti pod svojimi perotmi.

V Avstriji je Oto s svojo rodbino spoznal, da prestola na Dunaju ne bo dobil nazaj niti z blagohotno pomočjo angleške in posebno še ameriške vlade, pri kateri je dobil med vojno največje zaščite, opore, reklame in pa — priložnosti za veseljačenje v takozvani višji družbi.

Rumunski kralj Mihael bi bil strmoglavljen že nekaj mesecev po vojni, če se ne bi bil obrnil proti Rusiji z apelom za demokracijo zaščito svoje dežele na vladi Zed. držav in Velike Britanije. Dala sta mu jo v polni meri, ne sicer z orožjem, ampak s pretinjami Rusiji in pa diplomatično ter ekonomsko.

Jugoslovanskemu Petru sta obljubila povrnitev na prestol na sestanku v Quebecu v Kanadi pokojni Roosevelt in pa takratni angleški premier Churchill. Angloameriška diplomacija tistega obetanja še ni popolnoma umaknila, kar je posebno očitno z ozirom na dogodek v Grčiji. Kajti v isti izjavi sta takrat tudi grškemu kralju obljubila povratek na tron.

Albanski Zog, ki je živel skozi vso vojno v udobju, se je tudi ponujal za odrešenika svojih dežel. Ker je vedel, da ga Albanci ne marajo, je hotel kajpada nazaj z ameriško in angleško zaščito. A stvar je bila predebela in niti kapitalistična demokracija je ne bi mogla prebiti. Zogu pa se še vedno dobro godi in naša demokracijska diplomacija ga ima v rezervi za vsak slučaj.

Spaniji ponujamo nazaj kralja namesto obnovitev republike. In vse to zapadna demokracija počne vsled strahu pred socialnimi preobrat. Zato podpira tudi monarhiste v Italiji, na Japonskem in fašiste na Portugalskem, na japonskega cesarja in vse drugo, na čemur sloni stari red. Ameriški tisk oglašja tako politiko za demokracijo. A če bi po pravici pisal, bi moral priznati, da to, kar kapitalizem počne, je le zaviranje demokracijskega razvoja.

Običaj je, da se sedaj še zmerom vse producira s stališča vojnih nujnosti, kar pomeni čimslabše blago po čimvišjih cenah. Hišice, ki jih grade in prodajajo po sedem do dvanajst tisoč dolarjev za eno družino, so na prvi hip lične in udobne. A njihna trpežnost bo kratkotrajna in kupci bodo imeli potem stroške čez glavo, da si bodo držali krov nad glavami.

Tak je pač naš "free enterprise". Vse za sveti profit. In profitirajo imajo vpliv. Oni tudi prispevajo v republikanski in demokratski kampanjski sklad. Volilci pa imajo pravico glasovati za kandidate, ki jim jih oni postavijo na "tiket".

V takih okoliščinah torej ni nič čudnega, ako postaja zavojeni stanovanjski problem še bolj zamotan in za ljudstvo čezdalje bolj drag.

KOMENTARJI

Zbira in presoja urednik

Walter Reuther je po konvenciji avtne unije izjavil, da se bo še boril za zvišanje meзде delavcem in ob enem proti zvišanju cen. Kajti če se bodo pomikale navzgor kakor se, ne bodo vsi letošnji povški meзде vredni prihodnje leto ne počenega centa. Saj že sedaj niso. In kaj pa za tiste delavce — oni so v večini — ki niso dobili nikakršnega povšanja! Reuther in drugi unijski voditelji naj raje pridejo skupaj in se domenijo za borbo proti inflaciji. To je sedaj važnejše kot pa le zahtevati povške plače, ki v inflaciji ne pomenijo drugega kot še večjo inflacijo.

"Dolar je dolar", so rekli včasih. "Če ga imaš, lahko z njim kupuješ, podkupuješ, vodiš politiko, si z njim pomagaš naprej." Ampak dolar danes ni več dolar. Obseg na papirju in v kovini mu je še vedno enak, ampak ne v prodajalni in ne nikjer drugje.

Norman Thomas je pred senatno komisijo za vojaške zadeve dne 1. aprila dejal, da bi bil največji greh nad ameriškim ljudstvom, če bi vzdrževali in nadalje obvezno vojaško službo in bi morali naši fantje v nji ščititi širino sveta posesti Velike Britanije, kot jih morajo sedaj. Zvezna vlada s predsednikom Trumanom zahteva, da se "draft" podaljša. Thomas in mnogi drugi argumentirajo, da ni zanj nobene potrebe več. Seveda, če ne mislimo na mir, ampak, kakor je priporočil Churchill, na vojaško, politično in ekonomsko zvezo z Veliko Britanijo za eventualni spoprijem s Sovj. unijo, potem je podaljšanje "drafta" potrebno. Thomas je ob enem kritiziral se stanke velike trojice, ali velike petrice, ki so se vršili v Kairu, Teheranu, na Jalti in v Pots-

damu. Pravi, da zastopniki Amerike na njih niso znali drugega kot uganjati "stupidno politiko apizanja britskemu in ruskemu imperializmu." Ampak "draft" bo vzlic opozicionalcem podaljšal in potem znova in znova, dokler se ne dobi na svetu dovolj vodilnih državnikov, ki bodo za politiko vzajemnosti namesto za diplomacijo nove oboroževalne tekme in atomskih bomb.

Hearstov tisk, ki je do decembra 1941 storil vse v svoji moči, da bi Hitlerju in njegovemu rajhu ne stopili na prste, in lo-pal po Rooseveltu, češ, da nas peha v vojno, je sedaj zelo navdušen za borbo proti Titovi Jugoslaviji. Z McCormickovim in drugim reakcionarnim tiskom oglašja srbskega Konstantina Fotiča ter njegove tovariše, ki pristikajo na ameriško vlado, naj jim reši Dražo Mihajloviča in pa Jugoslavijo "izpod komunističnega terorja". Dokler je bila pod terorjem čaršije, so molčali. Ne, niso molčali! Hvalili so jo in prihajali v Beograd na obiske, se klanjali Aleksandru, nato knezu Pavlu in Olgi ter se gostili na stroške državne blagajne, to se pravi, na stroške ljudstva, ki ni imelo v takratni Jugoslaviji nobene besede. Moralo je delati in plačevati.

UNRRA vzlic svojim hibam veliko pomaga. Z živežem, obleko in obuvali, s semeni, tanki, vprežno živino, z materijalom za popraviljanje prog, z dajatvami lokomotiv, vagonov, voz itd. Pa dogovoru zaveznikov glede te ustanove bi morala biti zares le pomožna in pomoči ne bi smela nikjer nuditi v kakšne poststranske, politične namene. Žal, da se političnim motlvom ni mogla ogniti. In tako se je pred volitvami v Grčiji zelo sušljala. (Nadaljevanje na 2. strani.)

VSE, KAR NAJ BI BILO LJUDSTVU V KORIST, JE — "KOMUNISTIČNO"

Senator Murray in Montane je demokrat. Verjame v "free enterprise", ob enem pa se zelo poteguje za socialne reforme, med njimi za socialno zdravstvo, za jamčenje stalne zaposlitve delavcem, za višje zavarovalnine in druge take stvari, ki naj bi bile vsemu ljudstvu v prid.

Murray je predsednik senatnega delavskega in prosvetnega odbora, senator Taft (rep., O.) pa član odseka in glavni besednik predstavnikov plutokracije. Na svoji strani ima demokratske burbonce in pa skoro vse republikanske poslance.

Gre se med drugim za zdravstvo. Ali naj bo revno ameriško ljudstvo še vedno goljufano? In ker si vsled revščine ne more pomagati, ali naj mu zdravniki jemljejo zadnje cente, namesto da se bi i te ljudi varovalo? Zdravniška komora je proti "socializmu" v zdravstvu in Taft je eden njenih glavnih "prvorobiljev". Kaj briga te gospode, če je delavčeva družina toliko v stiski in boleznih, da nima niti za najpotrebnejši živež, kaj šele za draga zdravila, za zdravniške obiske in operacije!

Saj se še celo v Angliji zdravniki dušajo proti socialnemu zdravstvu — kako da se tukaj ne bi — ko smo vendar tako demokracijski, da naj bodo lačni lačni in bolniki bolni, če nimajo sredstev za prehrano in zdravstvo!

Senator Murray je dejal, da se naj kaj stori saj za boljše zdravje ameriškega ljudstva. Mar nas niso vojaški nabori v tem nič naučili? Toda Taft iz Ohia je ro-bantil, da kar Murray in njegovi tovariši hočejo, je socializem in pa komunizem. V tem sporeku sta se skregala toliko, da je skoro prišlo do tepeža med njima. Murray je hotel vedeti, zakaj naj bo vsaka stvar, ki ima namen koristiti ljudstvu, krščena za "socializem" ali pa za "komunizem". In Taft je odgovoril, da je načrt za socialno zdravstvo popolnoma "socialističen", zato je proti, in pa da je bil zakonski osnutek za "popolno zaposlitev delavcev" tudi vzlet iz "sovjetskega komunizma". Vsa ta bitka se torej ne suče okrog kake demokracije, ampak je zgolj borba med razredi. Ali bolje, boj privilegijev za obdržanje mase v njihni podločnosti.

Stanovanjski problem čezdalje bolj za motan

Predsednik Truman hoče, da se zgradi 2.700.000 stanovanj za veterane. Ne ve pa, kako bi se to izvršilo. Pa poskuša z odredbami, ki delajo več konfuze kot pa da bi pomagale v konstruktivno delo.

Velika napaka je v tem, ker se je stanovanjskega problema lotil s stališča, kot da je treba pomagati le veteranom — to je — vojakom, ki so bili odpuščeni iz armade in sedaj zmanjšejo stanovanj. Tudi v kongresu imajo odsek, pravzaprav več odsekov, ki imajo nalogo poskrbeti za čimhitrejšo rešitev stanovanjskega vprašanja. Ampak nesreča je, da je zvezna vlada, to je, Trumanova administracija, načela ta problem prvič veliko prepozno in drugič napačno, kongresni odseki pa so v razpravah o teh stvareh bolj v skregah za koristi zemljiščnih špek-

kulantov in kontraktorjev kot pa za interese onih, ki si iščejo strehe.

Vladna odredba, da se ne sme letos in prihodnje leto graditi ničesar, razen stanovanjske hiše za veterane, je bila izdana tjavendan, brez posebnega premisleka in brez načrta. Zato so se dvignile proti nji unije stavbnih delavcev, ki dokazujejo, da to ne pomeni pospeševanje gradbene industrije temveč oviranje. Dalje poudarjajo, da ker se največje gradbene firme sploh ne pečajo s postavljanjem malih hišic bodo vsled te naredb morale prenehati obratovati. N. pr. zveza unijskih stavbnih strok v Chicagu ki ima 85.000 članov, trdi, da bo vsled te odredbe le 30.000 izmed njih zaposlenih, ostali pa bodo morali čakati, dokler velike gradnje ne bodo znova dovoljene. Po sedanji naredbi

ne sme nihče ničesar predelati, ali zgraditi kaj novega, brez posebnega dovoljenja merodajnega urada zvezne vlade. Dovoljenje pa bo izdano le, če se ugotovi, da je predelava res nujna, res koristna predvsem v reševanju stanovanjskega problema, ali pa industrialno toliko važna, da se jo sme odobriti.

Jeze se tudi tovarnarji, ki izdelujejo železna ogrodja za stavbe. Male hišice jih ne rabijo. Pri njih je treba le mnogo lesa, nekaj opeke, opreme, strehe, nekaj cementa itd. Tako so prizadete vsled teh odredb poleg železnarske tudi razne druge industrije.

In če se vladi pri tem res posreči zgraditi letos in prihodnje leto 2.700.000 stanovanj, koliko pa bodo vredna? Kajti tistim, ki jih bodo najemali ali kupili, bodo drago zaračunana.

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, Ill.

GLASILO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTIČNE ZVEZE

NAROČNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75; za četrt leta \$1.00.
Izposojnina: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopiši in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do ponedeljka popoldne za priobčitev v številki tekočega tedna.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Yugoslav Workmen's Publishing Co., Inc. Established 1906.

Editor.....Frank Zaitz
Business Manager.....Charles Pogorelec

SUBSCRIPTION RATES:

United States: One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.
Foreign Countries, One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

2301 S. Lawndale Avenue CHICAGO 23, ILL.
Telephone: ROCKWELL 2864

Ameriški protestanti se osmelili obsoditi politiko katoliške cerkve

Zed. države imajo okrog 140 milijonov prebivalcev. Izmed njih si jih lasti katoliška cerkev nad 28 milijonov. Ostali so ali v protestantskih cerkvah ali pa brezbržni za verske sekte.

Toda če je človek gledal v liste posebno v onih nedavnih dneh, ko je šlo par ameriških nadškofov v Rim po kardinalske klobuke, bi dobil vtis — če ne bi poznal prave slike — kot da je ta dežela prav tako klerikalna kot n. pr. Francova Španija, Argentina, Portugalska in druge od katoliških vlad kontrolirane države.

Sploh je vsa stvar mejila že na paganizem, na čaščenje živih malikov, poveljevalo se je "krščanstvo" ovito v baržun, v diamante in v dvorni pomp in ob enem pa se vse to uporabljalo za negovanje teženj vatikanske politike in pa stremeljenj posameznih klerikalnih pokretov po svetu.

Ker je bilo tega končno tudi ameriškim protestantom, (ki so drugače že dolgo let zelo tolerantni ljudje) več kot dovolj se je oglašil predsednik zveze protestantskih cerkva škof G. Bromley Oxnam z izjavo, da kar klerikalizem sedaj uganja tu in po svetu, je nevarno krščanstvu, svobodi ljudstev in demokraciji. To je bil smisel njegovih besed.

Naravno, da katoliški tisk izjave tako vplivnega protestantskega voditelja ni prezrl in je udaril po njemu — češ, da je s tem, ko je lopnil po katoliškem gibanju, udaril tudi samega Krista.

Bil je že čas, da se protestanti zganijo. Prej so videli visoke katoliške svečnike prihajati k Rooseveltu, sedaj k Trumanu, in vidijo jih, kako zelo so v klerikalni posesti koruptne politične mašine v velikih mestih in pa kako ta politična rimska cerkev deluje zoper vse, kar stremi po napredku. Ni pa verjetno, da bo napor protestantov za enkrat kaj prida izdal. Zato je nevarnost, da nastane nekega dne spet kak poseben KKK, ki bo v imenu protestantstva uvedel v deželo po zaslugi klerikalizma še več intolerance.

Med katoliško hierarhijo je nekaj zelo uglednih, socialno mislečih mož in od njih je odvisno, če se hočejo postaviti po robu onim, ki jim je cerkev le sredstvo v doseg njihnih reakcionarnih namenov.

Volitve v Berlinu o predlogu za združenje delavstva in rezultat

V sovjetskem delu Nemčije deluje okupacijska oblast v prid konsolidacije delavskega unijskega in političnega gibanja.

Ameriška in angleška vojaška vlada v Nemčiji smatra takisto sovjetskega poveljnika za nedemokratično, češ, da ovira formiranje strank in namesto njih hoče zgraditi le eno, ki bo Moskvi poslušna.

Vsled teh nesoglasij so se v ameriški in v angleški zoni v Nemčiji pojavili propagandisti, ki delujejo proti načrtu delavskega gibanja v sovjetski okupacijski zoni, češ, da bi združenje socialdemokratov s komunisti pomenilo totalitarizem in pa predajo nemškega delavstva ruskim boljševikom v službo.

Z ruske strani okupiranega Berlina je prišel delavstvu v ameriškem in v angleškem predelu mesta predlog za enotnost. Nastala je polemika, v kateri so dobili opozicionalci moralno, in mogoče tudi finančno podporo Amerike in Anglije v urganju, da naj do organskega združenja med socialdemokrati in komunisti nikar ne pride.

Odbor socialdemokratske stranke je izjavil, da naj o tem vprašanju odloči strankin kongres. Ampak opozicionalcem se je mudilo in so izposlovali v ameriški in angleški zoni referendum, o katerem je strankin odbor znova izjavil, da ne bo obvezen, neglede kako izpade, kajti pravila govore, da mora o takih stvareh pravovojljavno sklepati le strankina konvencija.

Volitve so se vršile v ameriški, francoski in angleški zoni v Berlinu o tem vprašanju 31. marca. V sovjetski zoni so se nanje tudi pripravili, a so bile zadnji moment od sovjetske vojaške oblasti prepovedane.

Ko so bili glasovi prešteti, je kapitalistični tisk objavil rezultat z naslovi, ki naj bi pričali, da je predlog za enotnost zavržen in da se bo delavstvo teplo med sabo, kakor se je (posebno v Nemčiji in v večini drugih dežel po prvi svetovni vojni). Kdor čita le liste privilegijev in posluša v radiu razne Kaltenborne, je kajpada dobil vtis, da so si nemški delavci nepomirljivo v laseh. Kapitalistični interesi vseh dežel bi radi, da bi bilo res tako. In pa nemški fašisti, ki so se potuhnil, ne pa zginili. Sploh so spet začeli dvigati glave toliko, da so jih naše vojaške oblasti kak tisoč potaknili v luknjo, dasi v trebljenju nacizma niso bile dosedaj še nič kaj ognjeverne.

Borba, ki je divjala v Nemčiji po prvi svetovni vojni med komunisti in socialdemokrati skoro tik do druge svetovne vojne, je bila zločin nad proletariatom. Krivda zanj ni bila vsa na eni strani. In če se te katastrofalne napake nemško delavstvo noče več poslužiti, se mora pač vprašati, kako se ji ogniti.

Cisto razumljivo je, da je velif odstotek socialdemokratov proti združenju s komunisti, ker so jih skušnje prepričale, da jim ni verjeti v nobenem slučaju. Komunisti na drugi strani jim dopovedujejo, da so sedaj iskreno za solidarnost in da jo ne ponujajo pod masko kakke prevare pač pa iz zgodovinske nujnosti in

AMERISKA ZASTAVA V ROKAH STAVKARJEV ni bila od policije, ali pa od milice in korporacijskih gangsterjev še nikoli spoštovana. Enako se je dogodilo gornji zastavi v stavki delavcev v elektro-tehnični industriji v Philadelphiji. Policaji na konjih so navalili na stavkarje ter jim iztrgali prapor. V tepežu med njimi in stavkarji je bil zbit na tla in pocepan od konjskih kopit.

KATKA ZUPANČIČ:

IVERI

Novi časi — nove zahteve

Milčinskega "Igračke" se zaključujejo z vzklikom: "Pri moji veri, edino, kar se dandanes še lahko postane brez dokaza usposobljenosti, je menda res le — poslanec."

Skoda, da ni ta mož dočkal nove Jugoslavije! Povestice, ki jih je njegov vedri humor ustvarjal za mladino, skoro nimajo primere v slovenskem slovstvu. Takisto ne zdravilni leki, ki jih je v svojo šaljivost skrbno zavite in zalepljene nudil vsem mogočim hibam in napakam podvrženim odraslim pacientom. Jemal je na piko zlasti meščansko družbo, ki jo je imel kakor na dlani.

Vem, da bi i v prerajeni Jugoslaviji našel marsikak zgib, ki bi ga javnosti na dobro in v uteho skušal s svojim ostrim peresom izravnavati; toda glede poslancev bi moral svojo sodbo vsekakor spremeniti. Kajti iz ondotnih pisem in poročil se da sklepati, da morajo celo pokrajinski odborniki pohajati v tozadevno šolo in napraviti sposobnostni izpit, preden smejo zavzeti kako odborniško mesto. Kdo je za dobe Milčinskega, ali pa sploh kdaj prej slišal o takih zahtevah?!

Dovolj je bilo, da je imel politični kandidat namazan jezik, da je bil gmotno kolikor toliko "pri sebi" (tako, da mu ni bilo

treba kar spočetka že grabiti), pa da je bil s kostmi in dlako vred strankarsko "naš". Ako pa se je vse to troje srečalo — namreč: jezik, denar in "naš" — toliko bolje.

V Črnolju so bili precej dolgo klerikalci na krmilu in izvolili so si vmes župana, ki so ga sprva imenovali "molčeče čudo", pozneje pa, no, nekoliko drugače... Opomogel se je bil v Ameriki in pa z ženino doto, torej je bil "pri sebi"; v talar zaverovana mati mu je vcepila nauke, ki jih ni nikoli deval na rešeto, torej je bil "naš", namreč talarjev; ampak daru jezika mu ni mogla dati ne Amerika, ne dokaj zgovorna mati.

Stranka je bila močna in županskega materiala se ji ni manjkalo. Toda vse, kar je bilo na razpolago, je imelo že preveč masla na glavi. Pa so se zgrnili okrog tega politično nedolžnega jagneta. "Tih je in skromen ta naš mož poštenjak!" so bobnali na široko, "toda kadar spregovori, so njegove besede kakor suho zlato!"

Ali prav kmalu se je izkazalo, da je vzrok njegove molčnosti iskati predvsem v mentalni suši. Njegovo "suho zlato" pa je imelo vse znake in duh po kaplanski torbi. Bil je skrben gospodar, skrben družinski oče — za mestnega župana pa ni bil rojen. In so se cefrali in si dajali kar prek njegove glave — mož pa silno tenkočuten! Ko je

torej s tem s stališča, da naj bodoča Nemčija postane socialistično urejena država.

V razpravi v Berlinu je pri tem nastala zahteva za "plebiscit", v katerem naj se socialisti odločijo za združenje s komunisti ali proti.

Tako bi izgledalo iz naslovov v kapitalističnem časopisu, ki je vzklikalo iz radosti nad izidom glasovanja.

V resnici je bilo to glasovanje izvršeno prvič na pritisk od zunaj, in v drugič, da delavski voditelji iz sentimenta izvedo, kako naj svoje smernice urede na bodočem strankinem zboru. Kapitalistični časopisi so v svojih naslovih zamolčali, da sta bila na glasovnici DVA temeljna vprašanja: Eno, ali so socialdemokrati v Berlinu za popolno združenje s komunisti, ali proti? Drugo, če so proti skupni stranki s komunisti, ali so ZA sodelovanje med socialdemokratsko in komunistično stranko, ali PROTI?

Petinosedemdeset odstotkov izmed tistih, ki so se glasovanja udeležili, so se izrekli proti združenju s komunisti v skupno stranko, toda ob enem je 14.763 volilcev glasovalo ZA sodelovanje s komunisti in pri tem za taktiko, ki bi PREPREČILA obnovev bratomornega boja med proletariatom, 5.559 glasov pa je bilo oddanih proti sodelovanju s komunisti.

Ker je Rusija v Nemčiji obsovažena kot menda še nikdar toliko, in ker vsakdo smatra komuniste ob enem za direktne agente moskovske politike, je še posebno značilno, da je delavstvo v Berlinu v veliki večini proti obnovitvi sovražnosti, v katerih so po padcu kajzerja tolkli komunisti in socialisti drug drugega v največje veselje nemškega kapitalizma in nemških junckerjev. Žrtve so padale na obeh straneh in končno, ko je prišel na površje Hitler, je udaril po obojih in jih razpršil.

Rezultat o vprašanju solidarnosti med delavstvom v Berlinu torej ni bil slab, kajti vrata v solidarnost so ostala odprta, čeprav se je minulo nedeljo tudi zbor berlinskih socialdemokratov izrazil za nadaljevanje svoje stranke samostojno in pod stari imenom.

kmalu nato zbolel in umrl, so mnogi trdili, da mu je baš županovanje pomagalo na oni svet. In so krivdo položili pred klerikalni prag, češ, izgrajli ste ga, vedeli ste, ali vsaj morali bi vedeti, kolikšen je bil obseg njegove sposobnosti!

Sposobnost, vidite, je važen činitelj! Zgodovinarji n. pr. trdijo, da je bil francoski kralj Ludovik XVI., ki je moral kot Ludovik Capet pod gilotino, le žrtev dednega prava. Kriv da ni bil on, pač pa nasledstvo pravo, po katerem je moral prevzeti vladarske posle, pa čeprav ni imel prav nič vladarskih zmoglosti. Osebnost, pravijo, je bil dober in pošten. In kar ga je zanimalo in za kar je imel veselje, je bilo — vrtnarstvo. Toda obtežen z velikimi grehi svojih prednikov ter s svojimi nedostatkami, ki so bili posebno za razmere tistega časa tudi greh — je moral v smrt.

Poldrugo stoletje je poteklo po tem dogodku. Poldrugo stoletje, odkar je ljudska volja na Francoskem spregovorila tako glasno, da je odmevalo po vsej Evropi, ter je pri tem udarila po tronu s toliko silo, da so se potresli in zamajali prestoli tudi povsod drugod po Evropi. In vendar imamo še dandanes narode, ki trpe nad sabo kronane glave, če ne iz potreba ali pritiska, pa zavoljo demokracije...

Prav, naj jih imajo, ako so se v monarhistično tradicijo tako zarasli, da jih podložništvo nič več ne boli, nič več ne draži in so kar voljni plačevati svoj podložniški tribut tako v denarju kot s klečeplaztvom.

Ampak zakaj vsiljevati kralje ljudstvom, ki so se jih komaj in z velikansko težavo odkrižala in ki jih ne marajo ne za vladarje, in še manj za drago dekorativno navlako? Novi časi so prinesli na površje nove zahteve! Monarhije pa so predmet preteklosti.

IGNAC HUDE PREMINUL

"Glas Naroda" poroča, da je dne 3. aprila po dolgi in mučni bolezni preminul Ignac Hude, star 63 let. Rojen je bil v Mirni peči na Dolenjskem in bival v Ameriki približno 35 let. Službo urednika "Glasa Naroda" je imel od leta 1942, prej pa je bil pomožni urednik.

Pokojni Hude se je v svojih prvih letih bivanja v tej deželi najbolj udeleževal v pevskih društvih. Bil je pevovodja in pomagal zelo veliko v snovanju slovenske pevske zveze ter njegovega skupnega koncerta. V časnikastrvu se ni spuščal v polemike. Jako mu je nagajalo slabo zdravje, da je le z največjim naporom vršil svoj posel. Smrti Hude je nastala med Slovenci v tej deželi nova vrzel, bodisi na časnikaškem kot na glasbenem polju.

Več je nerazkrinkanih tepcev kakor na nepriznanih talentov.—Roda Roda.

Kupujte Victory bondel

KOMENTARJI

(Nadaljevanje s 1. strani.)

da če ljudje ne izvolijo konservativcev, posebno tistih, ki so za povratek kralja, pa ne bo Grčija več deležna toliko podpore kakor jo je. Slično, oziroma veliko z enakega stališča, se pomaga Italiji. Tudi v nji se gre za obvarovanje dinastije in starih privilegijev.

Trumanov zaupnik Hoover je bil nedavno v Italiji in od tam poslal apel za še več pomoči ondodnemu ljudstvu. Tudi papežu, pri katerem je bil sprejet, je priporočil, naj svetu pove o silnem pomanjkanju v Italiji in v drugih od vojne prizadetih deželah. Ampak poteza se Hooveru ni kaj dobro posrečila, kajti baš iste dni je prišlo v dva največja ameriška lista nekaj poročil od očividcev, ki pričajo, da se z relifom v Italiji ne ravna tako kot bi bilo potrebno in res v korist onim, ki pomoči najbolj potrebujejo. (O tem je bilo v prejšnji številki Proletarca poročano in komentirano na 1. strani v peti koloni.)

IWW je organizacija, ki je včasih — posebno pred prvo svetovno vojno, imela toliko pozornosti kot jo je imela socialistična stranka med takratno vojno in skozi nekaj let prej, sedaj pa komunisti. Gibanje, označeno z IWW, je imelo svojo prvo konvencijo v tej deželi leta 1905. Ena glavnih resolucij, sprejeta takrat, je bila proti carizmu in v podporo proletariatu, ki se ga je skušal otresti z revolucijo. Petindvajseta konvencija IWW se je vršila nedavno v Chicagu in ena glavnih resolucij sprejeta na nji je bila proti Stalinu in sistemu v njegovi državi ter proti tukajšnjim komunistom. IWW se smatra za najbolj revolucionarno, za edino industrijsko demokracijo in za edino gibanje, ki res vodi v osvoboditev proletariata. Njeno glasilo Industrial Worker (mimogrede rečeno, tiska se v isti tiskarni kakor Proletarec) piše proti AFL, proti CIO, proti vsem delavskim političnim strankam in seveda proti kapitalizmu. A ni verjetno, da bodo IWW še kdaj mogli iz svoje organizacije ustvariti udarno moč kot je bila nekoč.

Newyorški "New Leader", ki je bil nekoč izrazito socialistični list — vse do dneva, ko ga je zadnjič uredil James O'Neal, je od takrat ves posvečen protisovjetski propagandi. Zato je lani izjavil, da je v Grčiji za "manjši" zlo in je podprl Churchillovo politiko v prid fašističnega grškega kralja Georga. In iz propagandne pisarne Konstantina Fotića je priobčil veliko gradiva, enakega, kot ga je imel "Srbobran", v pomoč kralju Petru, srbski čaršiji in Vatikanu. V izdaji z dne 30. marca je objavil Fotićev telegram v okviru, z zahtevo, naj se ravna z Dražo Mihajlovičem "pravično". To je, proti interesom nove, revolucionarne Jugoslavije. Mihajlovič namreč zahteva povratek v tako, kakor je bila — v gnolobno birokratično, velesrbske hegemonije. Isti "New Leader" ima tudi "editorial" v prid Mihajloviču, in proti sedanjim Jugoslavijci; hoče jo rešiti "komunizma" in to bo najlažje, če se ji vrne Petra, Fotića, dvorno kamarilo in pa begunce, ki vedre pod angloameriško zaščito v Rimu, v Londonu, Kairu in v Nemčiji. Delujejo za demokracijo pod pokroviteljstvom "njegovega veličanstva", ki sicer ni več kralj, a upa, da bo nekega dne še zasedel prestol in da mu v imenu "zapadne" demokracije še posade krono na glavo, s Titom pa se bi zgodilo nekako tako kot se Mihajloviču obeta konec.

V Rimu so koncem marca širili vesti o jačanju Titove armade ob Morganovi črti na Primorskem, in pa da so v nji tudi močni oddelki sovjetskih čet. Ameriška in angleška vlada sta Beograd opozorile, da jimaj začanje jugoslovanske oborožene sile ni všeč, ker pomeni nevarnost za mir. Vse te napetosti pa ne bi bilo prav nič treba, če bi Angličani in Američani priznali, da ljudstvo na Primorskem, vstevši večino tržaškega prebivalstva, hoče pridruženje k Jugoslaviji. Naj bi mu ugodili, namesto da slepomišijo in iščejo izhod, ka-

ko nagraditi Italijo, pa ne bi obstojala nevarnost, da se jugoslovanskemu ljudstvu spet stori krivico, kot se mu je po prvi svetovni vojni.

Teror na Grškem se nadaljuje

V minulih volitvah v Grčiji, ki so jih levičarske stranke ignorirale, so kajpada zmagali monarhisti in s tem dobili pravico ali mandat svoj teror legalizirati. Njihov namen je spraviti kralja nazaj čimprej in obnoviti fašistično diktaturo, kot so jo imeli po strmoglavljenju republike in skozi do te vojne.

Korespondent Konstantin Poulos, ki piše za časniško agencijo ONA, je dne 22. marca poročal iz Aten, kako sedanji režim zlorablja tudi zavezniške rešilne datjave (UNRRA) za utrjevanje reakcije. Poulos pravi med drugim, da vlada v podeželskih grških pokrajinah, v katerih živi preko 65% vsega prebivalstva, strah pred organi vlade, pritisk radi nepravilnega in politično usmerjenega razdeljevanja dobav UNRRA-e, ter teror žandarmerije in monarhističnih tolpe. Te obtožbe prihajajo ne le iz krogov leve, temveč tudi s strani bivših ministrov in visokih uradnikov iz centra, ki so bili že pred volitvami odstopili v znak protesta proti tem razmeram. Dalje piše:

"Eden ameriških častnikov, ki je bil član ameriške komisije opazovalcev glasovanja in prepoval severne pokrajine Grčije, mi je dejal, da so se levičarji povsod bali z njim govoriti. Objasnil mi je, da je teroriziranje ne-monarhistov jako razširjeno, ter da povsod razgrajajo teroristične bande, ki očitno uživajo podporo žandarmerije."

"Zanimivo je bilo poročilo uradnika UNRRA-e, ki je bil v Janini v Epiru. Pritožil se je, da generalni guvernater te pokrajine razdeljuje dobave UNRRA v korist svoje politične akcije. Omenjeni guvernater je namreč odklonil druge uvedene metode razdeljevanja ter je razdelil posebne naznakice za obleko, in sicer svojim pristašem. Tudi za živež je uvedel posebno proceduro pri delitvi, tako da so njegovi pristaši uživali posebne ugodnosti."

V nekaterih krajih, kjer je bilo znano, da nima nobene zaslombe, pa je prepovedal razdeljevanje."

Obnovev ameriških konzulatov v Nemčiji

Vlada v Washingtonu je meseca februarja objavila svoj sklep, da bo letos ustanovila v Nemčiji konzulatne urade v šestih nemških mestih, in sicer v Berlinu, Bremenu, Frankfurtu, Hamburgu, v Monakovu in Stuttgartu.

ELEKTRIFIKACIJA FARM

V zadnjih desetih letih je bila v Illinoisu elektrika napeljana že na nad 60 odstotkov farm.

Tole mi ne gre v glavo?

Kako to, da ljudje niso že od začetka zapopadli, da se anglo-ameriški interesi s pomočjo vlade v Washingtonu in v Londonu niso spustili v boj proti Rusiji, ker... ogroža... neodvisnost Perzije, ampak zgolj vsled bojazni za kontrolo nad perzijskimi petrolejskimi vrelci, to mi nikakor ne gre v glavo!

HELP WANTED

HOUSEWIVES SISTERS
MOTHERS
 COME OUT OF THE KITCHEN
HIGH WAGES SECURITY
 Refund Typist — Form Typist — Stencil Typist
 Name & Address Typist — Notator — Router
 Ticket Typist — Invoice Typist — Credit Typist
 Pricer — Index Clerk — Detail Typist

WE "ALSO" NEED

HIGH SCHOOL STUDENTS—EXPERIENCED ADULTS
 EARN HIGH WAGES — 5:15 P. M. to 8:15 P. M.

GET YOUR EXPERIENCE NOW

Analizers — Inserters — Messengers — Prep
 Clerks — Wrapper — Sorter — Billers —
 Baggers — Distributors — Filer — Pre-Arranger
 Service Clerk

SPIEGEL'S

1038 West 35th Street

IMPORTANT WAR WORK

"WE NEED MEN"

Machinists — Tool Men — Layout Men — Welders

Radial Drill Operators — Floor Assemblers

EXCELLENT STARTING SALARY
 POST-WAR FUTURE — PLENTY OF OVERTIME

BEATY MACHINE & MFG. CO.
 940 150th Street, HAMMOND, IND.

100 — GIRLS — 100

NEEDED FOR THE FOLLOWING POSITIONS:

Writers — Solderers — Assemblers — Cablers
 Inspectors — Coil Winders

Good Pay — Steady Occupations — Excellent Working
 Conditions. — Don't Wait! — Apply Today!

HALLICRAFTERS RADIO CO.
 2611 INDIANA AVENUE

MEN — CZECHS — YUGOSLAVS
 SECURE YOUR FUTURE AT
ROSENBAUM BROS. GRAIN CO.

WANTED MEN TO SHOVEL GRAIN

95c AN HOUR TO START

Time and One-Half After 40 Hours

Double Pay on Sundays

87TH AND STEWART
 EAST 102ND AND CALUMET RIVER

WE HAVE SEVERAL OPENINGS FOR

SECRETARIES — STENOGRAPHERS

Modern Office Building Just Being Completed

Also

Boiler Attendants — Finishing Room Cleaners

Second Shift

MATRON — JANITOR

MODERN STEEL CO.

722 JAMES STREET GENEVA, ILLINOIS

REYNOLDS METALS COMPANY

due to tremendous expanding peace time program
 have openings for

DESIGNERS and DRAFTSMEN

familiar with design of rolling mills and auxiliary equip-
 ment for steel mills. Reply by letter stating details of
 education and experience. — Address

REYNOLDS METALS COMPANY

Personnel Division
 3RD AND GRACE STS. RICHMOND, VIRGINIA

Help Wanted

Wheelco
Instrument Co.

847 W. HARRISON

GIRLS — GIRLS

GET A PERMANENT
 POSITION HERE

WE NEED AT ONCE

Typist — Comptometer
 Operators — Billers
 General Office Workers

EXCELLENT SALARY WITH
 REGULAR INCREASES

HOSPITALIZATION
 INSURANCE
 PLENTY OF OVERTIME

WAREHOUSE

Helpers

Laborers

Truck Drivers

Good Wages

Steady Work

Pleasant Working Conditions
 APPLY AT

UNITED AUTOGRAPHIC
REGISTER CO.

5000 S. CALIFORNIA AVE.

Needed At Once

BOYS and MEN
GIRLS and Women

Wrappers — Inspectors — Machinists — Cutters. Also for
 General Work. Experience not
 Necessary. Full or Part Time.
 Steady Work. — Time and ½
 Over 40 Hours. Plenty of
 Overtime

Austin Glass Co.,
Inc.

517 WEST MONROE

MEN—MEN

TURRET LATHE
OPERATOR

DRILL PRESS OPERATOR
MACHINIST

Stock Room Helpers

50 Hours — Time ½ After 40
 Hours

SEE MR. PENCE

GRAY MILLS CO.
 1948 RIDGE AVENUE

EVANSTON, ILL.

OPERATORS

Experienced or Inexperienced

With SINGLE NEEDLE

OPERATORS

Experienced to work on Light
 Cotton Garments. Paid Vacations —
 Group Insurance and Hospitalization. — Top earnings
 Pleasant Working Conditions
 Clean, daylight work rooms.

E. R. MOORE & CO.

932 W. DAKIN ST.

½ Block Sheridan "L" and
 Irving Park Street Car

PLANT MAN

DRAFT EXEMPT

Able Bodied for Outside Work
 in Large Oil Plant — 6 Day
 Week — \$200 Month

Apply

PETROLEUM HEAT
and POWER CO.
 3301 SO. CALIFORNIA
 LAF. 8100

GIRLS FOR LIGHT
FACTORY WORK

5-DAY WEEK

Also Part Time Work

Plastic Finishing Corp.

4034 NORTH KOLMAR
 2nd Floor

Help Wanted

Wanted Experienced
STENO-TYPIST

Permanent — Good Salary
 Near West Side Office
 Excellent Transportation

Phone SEELEY 1872

Mr. E. L. PAULSEN

General Office Work
TYPIST

EXCELLENT OPPORTUNITY
 WITH MACHINERY
 MANUFACTURER
 Will Consider Man

Frank D. Palmer,
Inc.

Wanted
MECHANICS

IN A MODERN PLANT
 With or Without Experience
 MACHINE OPERATORS
 INSPECTORS
 COLD HEADER
 OPERATORS
 RIVET DRILLING
 MACHINE OPERATORS
 56 Hours Week
 Time and one half after 40 hrs.
 Good Pay
 Automatic Wage Raise — Vac-
 ation — Hospitalization —
 Steady Work all the Year

MANUFACTURERS
BELT HOOK CO.
 1301 W. CONGRESS ST.

Secure your future with a long
 standing company. — we have
 openings for

Mechanics — Workers

52 hours week—time and one
 half after 40 hrs. — Good pay
 Automatic promotions — Fast
 promotions for experienced
 workers—Here is no reconver-
 sion problem—Good working
 conditions — Steady all year
 around. — "Don't delay" re-
 port today

SHEET METAL
& CONVEYOR CO.
 1804 S. KILBOURNE AVE.

We have Positions
to be filled

in the following departments:
 Draperies, — Shipping Room.
 Making in Room
 Also ironing of ladies dresses.
 Experience not necessary. 44
 hour week. 7:30 to 4; Satur-
 days half day

Birck-Fellinger

200 EAST MARQUETTE RD.

Tarpaulin Man

WANTED FOR

Making and Repairing
of Truck Tarpaulins

Steady Work. \$1.00 per Hour

M. Putterman & Co
 1109 W. ROOSEVELT ROAD

WOODWORKERS
AND
FINISHERS

FOR TRUCK AND TRAILER
 BODIES
 STEADY WORK
 GOOD PAY

Lasham Cartage
Co.

2601 SOUTH ARCHER AVE.

TAILORS

Clothes Repairers

IRONERS

HIGHEST PAY

WILLIAMS

618 DAVIS STREET

Evanston, Ill.

FUR FINISHER

Must Be Experienced

Good Pay — Steady Work

IRVING PENNER

39 S. State St. 8th Floor

WOMEN wanted for short
 working hrs. Waitress Coffee-
 server, Sandwich maker, wait-
 res to serve drinks, dishwasher
 in a air conditioned company
 cafeteria. Illinois Tool Works,
 2501 N. Keeler Ave. (4200 W.)

Help Wanted

GIRLS
NEEDED

IMMEDIATE EMPLOYMENT
 No Experience Necessary
 LEARN GOOD TRADE
 Also High School Girls
 For After School Work
 Full Time After School Is Out

SEE MR. KARLSSON

CARL GORR
PRINTING CO.
 1801 BYRON STREET

GIRLS — WOMEN

We need several women and
 girls to learn coil winding and
 finishing work on split shifts.

Morning or Afternoon

Clean Plant — Light Work
 Hospital Insurance
 Best Transportation

STANDARD COIL
PRODUCTS

2329 No. Pulaski Road

WANTED

1000 Sewing-
machines

DRIVEN BY FOOT OR

ELECTRICAL

HIGHEST PAY

372 W. JACKSON

DEARBORN 7001

LUMBER HELP

NEEDED!

We need common laborers to
 load and unload cars. You'd
 have to join union
 UNION PAY

Time and ½ over 40 hours.

Good working conditions

Berwyn Lumber Co
 30th and S. Oak Park Ave.

ESSENTIAL INDUSTRY

WE NEED WORKERS

56 hours — \$51.00; 48 hours
 pay \$39.00.

We pay every week
 Fast advancement and steady
 job. — Apply
 MR. WORDEN
 9 a. m. to 5 p. m.

GOLDSMITH BROS.
Smelting & Refining Co.
 1325 WEST 59TH ST.

FINISHERS

1st and 2nd BASTERS
and BUTTON SEWERS

MEN or WOMEN. Good Pay.
 Steady Position.

Collegian Clothing Co.
 319 West Van Buren Street

Third Floor

Phone Harrison 2581

Stenographer

PERMANENT POSITION
 GOOD SALARY

Pleasant Working Conditions

Apply

A.B.T. MFG. CORP.
 715 No. Kedzie Ave.

MEN and WOMEN

Pleasant, Light Factory Work
 in Men's Fine Clothing Plant

Stanford Williams
CO.

22 N. Bank Drive

Merchandise Mart Room 1281

WALVE ASSEMBLERS
 must be able to read blueprints
 48 hour week. — Steady
 position

DAVIS REGULATOR CO.
 2541 S. Washtenaw Avenue

HELP WANTED**ELECTRO
MOTIVE**

Graditelji
Diesel Lokomotiv
vam nudijo
povojno priliko
SEDAJ

POTREBUJEMO TAKOJ

Arc Welders — Fitters

Finish and Trimmers

Spray Painters

ELECTROMOTIVE ZASTOPNIKI
 VAS IZPRAŠAJO IN USLUŽBIJO
 V U. S. E. S. URADH NA

4812 West Madison St., Chicago

56 East 110th St., Chicago

616 West Burlington Ave., La Grange, Ill.

LAHKO SE ZGLASITE TUDI V TOVARNI NA

55th and Joliet Road

ALI PA V VAŠEM NAJBЛИŽJEM

U. S. Employment Service Office

Artificial Flower
Leaf Pastors

HOME WORK

With Experience Only

and

Flowermakers

SCHACK'S, Inc.

319 WEST VAN BUREN

WORKERS
YOUNG MEN

GOOD PAY—40 HRS. WEEK

Time and a half for overtime

SWANSON BROS.

149 West Kinzie

WOMEN — GIRLS

To Make Sandwiches

Experience Not Necessary
 Will Will Teach You
 5 DAY WEEK
 Furnish Uniforms
 Pleasant Working Conditions

Apply

723 W. RANDOLPH ST.

WAITRESSES

GOOD SALARY
 EXCELLENT TIPS
 WONDERFUL WORKING
 CONDITIONS

APPLY AT ONCE

RICKETT'S

RESTAURANT

103 EAST CHICAGO

DRESSMAKER

EXPERIENCED IN

CREPE DRESSES

Time and one half after 35

hours

Klafter & Sobel

318 WEST ADAMS ST.

SPLENDID OPPORTUNITIES FOR
Machine Designers and Detailers

on automatic wrapping, packaging machines
 Congenial associates; excellent working conditions.

Reply by letter stating details of education and
 Experience. — Address

REYNOLDS METALS COMPANY

Personnel Division

3RD AND GRACE STS. RICHMOND, VIRGINIA

Excellent Opportunities in Engineering

CHEMISTS — RESEARCH — MECHANICAL
DEVELOPMENT — SENIOR DRAFTSMEN
JUNIOR DRAFTSMEN

Reply by letter stating details of education and experience

ADDRESS

REYNOLDS METALS COMPANY

Personnel Division

3RD AND GRACE STS. RICHMOND, VIRGINIA

GIRLS--WOMEN

WHY NOT SAVE TIME — WE HAVE EXCELLENT
 TRANSPORTATION. — WONDERFUL WORKING

Help Wanted

Get Set Now On A Steady Job

TYPIST

Our interesting Sales Office.
Pleasant Working Conditions.
Good Salary. Paid Vacation.
Phone: Mr. Sawyer, Haymarket 4222

The Creamery Package

Mfg. Co.
1243 W. Washington St.

MEN and BOYS**FACTORY WORKERS**

GOOD PAY — STEADY JOB
Apply At Once

Federal Varnish

Co.
2853 Irving Park
SEE MR. BOHNERT

We Need MEN

(Experienced)
TRUCK DRIVERS
To Drive in City for

PAPER & BAG CO.

Good Wages — Steady
OBS FOR GOOD MEN ONLY
Phone
CANAL 2153

GIRLS — GIRLS**LOOK-UP CLERK**

FOR
Index Files
also TYPIST & MESSENGER
5 DAYS — 37 HOURS

Western Medical Corp.

415 W. PERSHING RD.
Phone Boulevard 5800

GIRLS**RECORDING and****General Office Work**

Excellent Opportunity & Pay
\$26.00 WEEK
TYPIST \$32.00 WEEK
Shipping Room Help \$42 Wk.

Carborundum Co.

3630 S. Iron Street
WE NEED
4 — Decorators
3 — Housemen
TO WORK NORTH SIDE
APARTMENT HOTEL
Good Pay

Hollywood Beach**HOTEL**

5653 N. Kenmore Ave.
WE NEED
OFFICE CLERKS
Assistant Bookkeeper
GOOD STARTING SALARY
Time ½ Over 40 Hours
Pleasant Working Conditions
International Packing
Co.
4043 DREXEL BLVD.
OAK. 7414

WAREHOUSEMEN and**TRUCK DRIVERS**

Furniture Storage Co. No lay-
off all the year. Best working
conditions and good pay.
BURKE'S STORAGE CO.
4332 West Madison Street

ALL AROUND MAN

or six days a week. — Steady
work with room and board and
monthly \$80.00.
ST. ANNE'S HOSPITAL
4900 West Thomas Street

BAKER with experience on

read and rolls. Good work
on a future for a steady man.
Very satisfactory pay.
SADOWSKI BAKERY
1018 N. Western Ave.
Humboldt 7770

BOOKKEEPER

and General Office Clerk
Pleasant Working Conditions
PERRY FOOD PRODUCTS
Yards 1440
See or Call Mr. JACOBS

Help Wanted**General Office****TYPISTS**

FAST GROWING COSMETIC
FIRM
5 Day Week

205 N. Michigan
4th FLOOR

GIRLS — WOMEN

AGE 18 TO 40
Experience Not Necessary
PLEASANT WORK
Apply At Once

Lenz Electric Mfg.

Co.
1751 N. Western Ave.
Armitage 4454

BODY & FENDER**MEN**

TRUCK BODY
WOODWORKERS
STEADY JOB—TOP WAGES

Blitz Auto Body Shop

9 EAST 25TH STREET
WE NEED
MEN and WOMEN
STEADY OR PART TIME
GOOD PAY
Choose your own hours from
7 A. M. to 10 P. M.
(Pleasant Inside Work)
CLEANERS — DRIVERS
and HELPERS
CHICAGO RUG and
CARPET CLEANERS
3847 W. NORTH AVENUE
SPA. 0580

Attention MEN

WE WILL TRAIN YOU
We Manufacture Work Gloves
We offer you an excellent op-
portunity. If you qualify, you
will be considered for super-
visory positions

WHY NOT LOOK INTO**THIS?****20th Century Glove**

Co.
2650 BELDEN AVE.
Easily reached by California,
Milwaukee, Kedzie or Full-
erton Ave. street cars or Logan
Square Elevated (California
Station.)

MEN! — MEN!

No Age Limit
Experience Unnecessary
DAY OR EVENING WORK
Apply
Employment Manager

WESTERN UNION**TELEGRTPH CO.**

417 S. LA SALLE ST.
Weidemiller
Foundry
4-F MEN Earn Some Extra
Money after hours as
LABORERS, GRINDERS, Etc.
6448 No. Ravenswood
NEAR DEVON

STENOGRAPHER

General Office Work. Good
Starting Salary. Beginner
Considered
CORY GLASS COFFEE
BREWERY CO.
525 N. Wells St. 2nd Floor

STENO—TYPIST

To Operate Comptometer, do
Clerical, General Utility and
Relief Light Work
SCHULZE BAKERY
1435 Webster

KITCHEN HELP

Also Girls for Bathroom. Full
or Part Time. Living Quarters
if Desired
GIRL'S RESIDENCE CLUB
2155 Pierce Ave. Hum. 1007

COOKS

Cool Kitchen. Salary 65 week
Also Waffle and Pantry Men
RICKETT'S
RESTAURANT
103 East Chicago

Help Wanted

Girls—High School Graduates

SWITCHBOARD**OPERATORS****TYPISTS**

Excellent Salary. — 44 Hour
Week — Group Insurance
Modern Office

LIBERTY HIGHWAY CO.

330 W. 25th Street
WE NEED
SEMI-DRIVERS
MECHANICS
and GREASERS
STEADY WORK
APPLY

The Willet Co.

700 S. DESPLAINES
R. K. O. Palace Theatre
WE NEEDED AT ONCE
USHERS
High School Boys Accepted
Pleasant Working Conditions
Good Pay

YARD HELP**MILL HANDS****BOX NAILERS**

TOP WAGES
Steady Year Round Work
Schenk Lumber Co.
6601 Central Avenue

Highway Drivers

For drive-away and tow-bar
work. Must meet Interstate
Commerce Commission qual-
ifications and physical require-
ments. — Union Scale Wages

DEALERS' TRANSPORT

CO.
COMMODORE 3111
Mr. MINGEY
Stenographer—Typist
Learn the Printing Business
5½ Day Week and \$35 Weekly
Steady Positions. — Desirable
Working Conditions. — Loop
Location—Paid Vacations —
Insurance
Ask for Mr. Johnson or
Mr. Knight
POOLE BROTHERS, Inc.
85 W. HARRISON STREET

WE NEED AT ONCE**Monitor Key Operators**

PAID VACATION
NIGHT WORK
Good Salary — Pleasant
Surroundings
POOLE BROTHERS, Inc.
85 W. HARRISON STREET

Stenographer

(Experienced)
With Some Secretarial
Background
5 DAY WEEK
Vacation With Pay
Group Insurance Plan
Robert O. Law Co.
2100 N. NATCHEZ

Attention! GIRLS under 25 for

Photo Finishing, Sorting and
Spreading snapshots, and Cut-
ting Film. Will teach. Exp. not
necessary. Good earnings.
LANE PHOTO SERVICE
3155 W. Lake Street

WE NEED (3) DECORATORS

Year Position. — Good Salary.
Pleasant Working Conditions
Apply at once
SEAY AND THOMAS
30 N. La Salle Street
Or call CENTRAL 7060

CABINET MAKERS

Pleasant Working Conditions
For Union Cabinet Makers
OSCAR PETERSON
836 N. Wells Street
Superior 7284

WOMEN

Embroidery Machine
OPERATORS
Experienced — Good Pay
SCHNEIDER'S
2627 Lincoln Avenue

Help Wanted

WE NEED

YOUNG MEN

EXPERIENCE IN TYPING
and BOOKKEEPING
Highest Pay
We Will Teach You Necessary
Duties for Warehouse Manager

WILLIAM JESSOP and

SONS, Inc.
4532 PALMER Albany 3212

Mechanical Designers**Mechanical Engineers****Draftsmen — Detailers**

Experienced Only on Small
Mechanism Production
at Present
Apply Chief Engineer

J. H. Keeny & Company

6630 SO. ASHLAND AVE.
LIGHT CLEAN FACTORY
WORK
FOR
GIRLS and Women
17 to 40 Years
No Experience Necessary

PAULS FISH NET CO.

1729 No. Winchester Avenue
(near Milwaukee-Damen and
North Ave. car lines)

Experienced Men

TO WORK IN
Shipping Room
40 HOUR WEEK
90c PER HOUR

PERFECTION STOVE CO.

323 W. POLK STREET
Harrison 3483

PHOENIX**TRIMMING CO.**

NEEDS
Girls and Women
DAY OR NIGHT WORK
2000 N. RACINE AVE.

NITE JANITRESS**LARGE LOOP OFFICE****BUILDING**

40 HOUR WEEK
UNION SCALE
Apply ROOM 2000
309 W. JACKSON

DISHWASHERS**POT WASHERS**

Work from 12 to 9 P. M.
GOOD SALARY
Harbor View Tea Room
2150 LINCOLN PARK, WEST
14th Floor — Webster Hotel

GIRLS & WOMEN

Wanted For
LIGHT FACTORY WORK
Good Pay
48 Hour Week — Time and ½
After 40 Hours

MODERN BOXES, Inc.

4949 NORTH PULASKI
WE NEED GIRLS
LIGHT FACTORY WORK
Good Pay
Experience not necessary
Apply
DR. SACHS LABORATORIES
5810 So. Perry

FILE CLERKS

Beginners or Experienced
Five Day Week
HOME INSURANCE CO.
Room 1723
175 West Jackson Blvd.

TYPIST

Electric Adding Machine
Comptometer — Switchboard
No actual experience necessary
THE ODMAN CORP.
114 West Illinois

WE NEED CAFETERIA HELP

Cashier — Counter Girl
Hours: 10 A. M. to 2:30 P. M.
Top wages, pleasant working
conditions. Apply immediately
DIVISION ST. Y. M. C. A.
1621 W. Division St.

Help Wanted**Comptometer Operators****and Typists**

Work 3 Days or More or Nights
6 P. M. to 10 P. M.
Also Saturdays and Sundays
Call Miss Anderson Wab. 2490

Workman Calculating &**Typing Service**

608 SO. DEARBORN ST.
GENERAL FACTORY
WORKERS
Top Wages for Steady Workers
Milling Machine Operators
Drill Press Operators
Shipping Clerk

MERCIL PLATING

EQUIPMENT CO.
1921 W. FULTON ST.

GIRLS

NEEDED FOR
General Office Work
(In Protestant Publ. House)
Good Starting Salary

THE GIDEONS

202 So. State Street
We have openings here for
FOUNTAIN HELP
Full or part time. Good pay.
Pleasant Working Conditions
Hospitalization. Vacations with
pay. Many Company advan-
Apply today

WALGREEN CO.

100 YORK STREET
ELMHURST, ILL.
We Need Steady Workers
Stock Room Men
2 WEEKS PAID VACATION
Excellent Working Conditions
GOOD SALARY
1509 S. Michigan

MEN and BOYS

LIGHT FACTORY WORK
Good Pay. Plenty of Overtime
Apply at once
Wire Sales Co.
4630 WEST 54TH STREET

OPERATORS

Experienced on Sportswear
Earning Up to \$60 per Week
Can Also Use
SORTERS — FINISHERS
BUTTON SEWERS
BUTTON HOLE MAKERS
Wolman & Mann
237 SO. MARKET

WE NEED AT ONCE
FUR FINISHERS
and OPERATORS
EXPERIENCED
Excellent Working Conditions
John T. Shayne
150 NORTH MICHIGAN

WE BUY PIANOS
We Buy Used Pianos. — Pay
Highest Prices.
Upright, Grands, Spinets
Call
MERRIMAC 8313

6 GIRLS

Light Shipping Room Work
Day Work. 6 Days Week. Good
Pay. Convenient Transporta-
tion. — Apply
Chicago Latrobe Twist Drill
Works, 411 W. Ontario Street

Stenographer-Secretary

One Girl Office. — Good Pay.
Steady Work.
Pleasant Working Conditions
Phone Har. 0755
TITUSVILLE IRON WORKS
122 So. Michigan Ave.

ARM HOLE BASTERS

and button hole makers to
work full or part time.
Also Women to Learn
B. KUPPENHEIMER & CO.
4101 West 18th Street

Help Wanted**Machine Shop Setup****Man — Screw Machine****Operator — Lathe Hands**

GOOD PAY
Excellent Working Conditions

United Machine Works

2700 WEST BELMONT
MEN! — MEN!
Experience Unnecessary
Time and One-Half Over
40 Hours
We Will Train You
WISNICK ACCURATE
MATCH PLATE CO.
1847 WEST CARROLL

MEN and WOMEN

ARE NEEDED
48 HOUR WEEK
Two Shifts — Apply at Once
MARTIN FOOD
PRODUCTS, Inc.
3641 SO. IRON STREET

ORDER FILLERS

LIGHT WORK
Permanent Positions With
Advancement
Pleasant Working Conditions
and Benefits
C. & E. Marshall Co.
1445 W. JACKSON BLVD.

DOCK HELP**CITY DRIVERS**

PERMANENT JOB
Union Wages
Apply
UNION FREIGHTWAYS
2000 West 32nd
Mr. Amend Phone Laf. 6480

PORTERS**Blacksmith****Helpers****KLING BROS.****ENGINEERING**

1300 North Kostner
WOMEN
for Night Cleaning Work
6 Hours Every Night.
Shifts Are Changed
One week from 6 p. m., the
other Week from Midnight.
No Sundays. — Near Northside
See Us Before 4:30 P. M.
407 S. Dearborn St.
Room 315

TYPIST

Experienced & Inexperienced
to Operate New Automatic
Typewriters. Interesting Work
in a Congenial Office. — At-
tractive Pay with many Privi-
leges and Paid Vacations. —
Good possibilities for High
School Graduates
See Mr. Rodenkirch
American Automatic
Typewriter Co.
614 N. CARPENTER
Haymarket 0333

We Need at Once
POWER MACHINE
OPERATORS
Good Pay
D. M. KERR MFG.
1954 West Grand Ave.

CABINET MAKERS

Steady Job
Good Pay
(Apply at Once)
1400 W. HUBBARD ST.

GIRLS — WOMEN

Light Clean Assembly Work
While Sitting
Nite shift 4 P. M. to 10 P. M.
BULLDOG LOCK CO.
4642 Ravenswood

GORDON & CYLINDER**FEEDERS**

Good Pay — Small Shop
GARNER PRESS
106 East Hubbard Street

Help Wanted**WAR VETERANS**

ESSENTIAL INDUSTRY
NEEDS GENERAL WARE-
HOUSE WORKERS
Good Possibilities for the
Future
Plenty Overtime
Apply

American Radiator and**Standard Sanitary Co.**

3920 WEST HARRISON
GIRLS — WOMEN
Sewing Machine Operators
Also For Light Factory
Work
No experience needed. Good
pay. Pleasant working con-
ditions. Vacations with pay.

Western Burlap Bag Co.

1109 W. 38TH STREET
(Between Morgan-Racine)
Ask for Paul, Supt., 2nd floor

BLUEPRINTERS

OPERATORS and
MANAGERS
100% WAR WORK
Plenty Overtime
Western Blue Print Co.
SPAULDING 2211

MEN WANTED

AT ONCE
Experienced
Blacksmith Helper
STEADY WORK
Time and a Half for Overtime
Apply at once
Sternberg Forgings Co.
3717 MILWAUKEE AVENUE

JANITORS

Experienced—Under 45 Years
Old. From Afternoon Till Mid-
night.—Starting Salary \$33.80
Paid Vacations — Showers
Cafeteria
REPUBLIC
DRILL & TOOL CO.
322 So. GREEN STREET

MEN

Chauffeurs to drive coal trucks
also coal shovelers
WANTED AT ONCE
Good Pay — Steady Work
Men in on the ground floor for
now and after peace
Excelsior Coal Co.
3443 Addison Street
Jun. 7700

MEN and WOMEN

Experienced or Inexperienced
FOR DRY CLEANING
Earn As You Learn
FULL OR PART TIME
UNIQUE CLEANERS &
DYERS
2643 W. CHICAGO AVE.

—MEN—**FOOD HANDLERS**

NIGHT WORK—GOOD PAY
Pleasant Working Conditions
Uniforms and Meals Furnished
Steady Work
Ask for TONE
Allegretto Grill
359 NORTH WELLS ST.

PUNCH PRESS OPERATORS

Clean Plant
Pleasant Working Conditions
SUPERIOR GASKET
& PACKING CO.
6130 So. La Salle St.

S—T—E—N—O

Light dictation. \$7.00 per day.
5 Day Week
Pleasant Working Conditions
Call MONROE 5732
Mr. Steimore

FILE CLERK

Old established loop firm has
openings for several file clerks
40 hour week. Excellent salary
and working conditions. Phone
Mr. NUNNERY — Wab. 8560

WANTED

2 GIRLS FOR KITCHEN
in cafeteria. Experienced in
steam table serving. — Apply
AMERICAN CAN CO.
18

PRIPOVEDNI DEL

TONE MAČEK:

Sluga Matej in njegov pes

Baron Steinhardt se je ravno vrnil iz dopoldanske ježe. Vrgel je na dvorišču uzdo konjskemu hlapcu in se napotil v dvorec. V nosu ga je začel pečiti prijeten vonj pečenih fazanov, ki je prihajal iz kuhinje v pritličju. Začutil je glad. Pospešil je korak, da ukaže čimprej servirati kosilo. V mraini veži se je pa pod stopnicami spotaknil ob nekaj mehkega. Nejevoljen je zarobantil in natančneje pogledal pod noge. Nasproti mu je zamežikal stari prepelčar Teddy, ki se je s trdom skušal postaviti na četrce, slabotno mahaje z oguljenim repom.

"A, ti si, mrcina! Kaj se nisi krnil? Marš!" in gospod baron je sirovo sunil psa z nogo, da je žalostno zacvilil in se opotekel v kot.

"Dosti je tega! Ne maram te erke več pri hiši," je ozlovoljen rentail gospod baron po stopnicah, in ko je stopil v svoj kabinet, je pozvonil.

Vstopil je baronov sluga Matej. Od starosti in neprestanega dela je imel že sključen hrbet. Ni imel več trdnje, vojaške stojke kakor nekdanj, kolena so se mu šibila in tudi roke so se mu že počele trepetati. Nad ušesi in na zatilku mu je ostal še venec rdečih, sivih las. Njegove oči so že davno izgubile nekdanji mladinski blesk in solznice so mu jih stalno zalivale. Brezzoba usta so pod tankimi, nagubanimi ustnicami le s težavo in s sikanjem izgovarjala potrebne besede. Ponošeno življenje mu je varoval bel, že malce umazan predpasnik. Obraz mu je bil preprežen z množico drobnih gub, ki so mu okrog ustov ustno nervozno podrtavale.

"Vi, vi! Kaj naj to pomeni? Kaj tako izpolnjujete moja povelja? Kdaj sem vam že naročil, da mi spravite tisto ščene, Tedyja, kamorkoli od hiše! Pa se vedno valja po veži! Takoj po kosilu, ko pospravite obednico, boste vzeli puško in odvedli to crko v gozd in jo tam ustrelili!"

Sluga Matej je začel migati z brado, hotel je nekaj povedati, a gospod baron ga je razdraženo prehitel:

"Sicer sem pa že tudi vas, mevža stara, davno sit. Čez mesec dni lahko greste, kamor hočete. Lenuhov ne maram več rediti."

Sluga Matej je še vedno stal pri vratih s široko odprtimi očmi, kakor od strele zadet. Gospod baron se je še bolj razljutil in ga je nahrulil:

"Kaj ste popolnoma gluhi? Ste razumeli?"

"Sem," je komaj slišno prišlo iz Matejevih ust.

"Sedaj pa takoj servirajte obed!"

Matej je stal pri posluživniku,

nesrečen kakor še nikdar v svojem življenju. Prsti njegovih rok, ki so tičali v mnogih predlogih, belih bombaževih rokavicah, so nemirno tipali ob hladnem šivu. Videl je svojega gospodarja, ki je hlastno pospravil s krožnikov, kakor skozi megle in nikakor ni mogel osredotočiti svojih misli na delo, ki ga je trenutno moral opravljati, tako da ga je gospod moral celo opomniti:

"Kaj, ali ste zaspali? Ne vidite, da imam prazen kozarec?"

Matej mu je natočil kozarec rdečega burgundca, roka se mu je pa pri tem tako tresla, da je zaniho nekaj kapljic na snežno bel damastast namizni prt, kakor da bi ga bil Matej oškropil s svojo srčno krvjo.

"Neroda stara! No, pa saj se ne bom več dolgo z vami jezil."

Po končanem obedu se je gospod baron umaknil v svoj kabinet, prej pa je še naročil slugi, naj pazi, da bo turška kava, ki naj jo prinese za njim, dovolj roča.

"In pa ne pozabite, kaj sem vam prej velel! Zaradi psa!"

Gospod baron se je udobno tleknil po divanu. Iz prepolne želodca je rignil. Malo preveč sem pojedel, je pomislil. V nojih letih človek kaj rad odedeli. Trebušast pa ne bi rad postal. Še večeraj mi je rekla Vanda, da sem še kot dvajsetletni mladnik. Vitek in prožen. Tak jočem tudi ostati, dokler se bo še dalo. Moral bom bolj zmerno jesti, ne preveč poležavati in smoteno gojiti sport: jahanje, tenis, golf.

Zagledal se je v sliko angleškega lova, ki je visela v težkem zlatem okvirju na nasprotni, z rdečim brokatom prevlečeni steni. Kako graciozno sede dame na arabskih belcih, kako zanosno se drže kavalirji na iskrih jorkširskih rjavcih v svojih pisanih žokejskih dresih. S kakim ognjem se trgajo krdela lovskih psov s povodcev, da jih gonjajo komaj krote.

Da, saj res, naročiti moram iz mesta orožarja, da pregleda moje puške. In pse moram sedaj večkrat vzeti s seboj na sprehode, da jih stremim. V oktobru pa priredim velik lov, na katerega povabim vse plemenito sosedstvo. Svet naj se prepriča, da se nisem docela pri kraju. Upam, da Löwenstein povabila ne bo odklonil. Kmalu ga bom potreboval.

V prvi vrsti pa ne sme manjkati moja božanska Vanda, seveda. Za njo moram še oskrbeti nov lovski kostum. Konja si bom pa zanjo izposodil pri polkovniku v mestu. Ima dva krotka belca.

Vanda na konju, to bo senzacija. Njeni boki in stegna v ozko napetem, zeleno-baržunastem

krilu. Oh, znorel bi človek. Si noči se je malo kujala, ker ji nisem prinesel obljubljenega ogrlice. Ampak ta prokleti žid mi ni hotel dati nič več na upanje. Bom najbrž moral kar na tistem prodati še pristavo v Zavodni, da se prehitro ne zve.

Prihodnji teden praznuje Vanda svoj rojstni dan. Do takrat ji moram na vsak način ogrlico kupiti, da mi ne bo zopet s tistim nadporočnikom flirtala. In ravno tisti večer bo igrala glavno vlogo v "ardaški kneginji". Gotovo se ji bo ogrlica izredno podala k slikoviti ogrski narodni noši, z ličnimi lakastimi škorenjki. In po predstavi — V separeju pri "Zlati kroni".

Oh, Vanda, golobčica moja, carica moja — Tvoja rožnata polt —

Gospod baron je sladko zasnal. Telo mu je podrhtevalo in prsti na rokah so mu trepetali, kakor da božajo objekt pozele in razjedajoče strasti, dokler se mu ni dihanje umirilo in je kmalu nato začel glasno smrčati.

Medtem je sluga Matej pospravil obednico. Zložil je srebrnino v posluživnik, snel je beli prt z mize in ga nadomestil z brokatnim, pometel je drobtinice v smetišnico in parkrat je nato znova leskeče skrtal. Nato je v strežni sobi pomil pribore in jih suho obrisal, nakar se je podal v kuhinjo k obedu. Kuharica mu je očitala:

"Tako dolgo vas ni. Me s sobarico sva že obedovali. Za vas sem pustila na štedilniku."

Matej je zajel par žlic juhe, potem pa je nepremično obsedel poleg mize, strmeč skozi okno v sive oblake, ki so medtem zakrili zadnji solnčni žarek. Zunaj je začel pršeti droben dež.

"Boste skoraj gotovi? Čakam še na vas, da pomijem," se je spet oglašala kuharica.

"Ne bom več jedel. Le pomijte." Porinil je krožnik od sebe.

"Kaj pa vam je? Ste bolni? Naj vam skuham lipovega čaja?"

"Ne, ni treba. Ni nič posebnega. Kar tako. Bo že prešlo. Če bo gospod baron popoldne kaj vprašal po meni, recite, da sem šel s Tedyjem v gozd."

"Ob tako neprijetnem vremenu greste na sprehod?"

"Ne grem na sprehod. Po opravkih. Gospod baron mi je naročil."

Kuharica je zmahevala z glavo in mrmrala: "Nekaj ni pri njem v redu. Nič čudnega, mož je že star. Takemu hitro kaj pride. Bil pa je dozdaj še vedno dobre volje. Oh, da. Sama ne vem, kako bo še z menoj. Tudi nisem več mlada —"

(Dalje prihodnjič.)

Naciji uničili veliko muzejev in arhivov

V svojem divjanju po Evropi so naciji zaplenili nešteto umotvorov in pa nenadomestljivih zbirk, ki so jih ob svojem porazu uničili raje kot pa da jih bi pustili človeštvu in njegovi kulturi v korist.

Enega takih zločinov so izvršili n. pr. na Češkem z uničenjem morda največje antropološke zbirke na vsem svetu, namreč izkopnin ostankov takozvanega kro-magnonskega človeka na Moravskem.

Ta zbirka, slavna po vsem svetu, je bila najbolj popolna slika življenja starodavnih in primitivnih ljudi. Poleg okostij in okamenin takratnih ljudi in živali, katere so lovili, ter njihovega orodja in orožja, je bilo vključenih v zbirko tudi približno 10.000 knjig o antropoloških vprašanjih.

Ko so se sovjetske čete približale kraju, kjer so bili nacisti spravili zaplenjeno zbirko, so divjaki, ki imajo sicer več možnosti kot kro-magnonski ljudje a navzlic temu očividno mnogo manj pameti, zbirko zažgali in uničili.

Zdravnikov manjka

Delavski departament urgira veterane in druge, naj se uče medicine. Pravil, da ako se število onih, ki študirajo zdravstvo, ne zviša, bomo leta 1950 imeli že 20.000 manj zdravnikov kot pa jih bomo potrebovali.

PRIZOR IZ BOLNISNICE V KAIRU, kjer so se nedavno vršile velike demonstracije proti Angliji z zahtevo, da naj umakne svojo armado in mornarico iz Egipta. Na postelji je egiptovski študent, ki je bil ranjen v izgreduh.

ANGLEŽI IMAJO TEŽAVE TUDI V INDIJI, ne samo v Egiptu in na marsikje. Sploh je položaj v Indiji težak, saj da ga oblasti komaj še da zadržujejo pred splošno ustajo. Gornje je slika iz Kalkute v Indiji, kjer so demonstranti ustavljali avte in jih zažgali. Tu in drugje v Indiji je bilo februarja in marca mnogo ljudi ubitih in ranjenih.

ANGLEŽI DOVOLILI BIVŠEMU NACIJU USTANOVITI NOVO STRANKO

Korespondent časniške agencije ONA, Maksimilian Scheer, poroča, da je angleška vojaška vlada v Hamburgu dovolila Reinholdu Wulleju, ki je bil eden najbolj razboritih pangermanistov in najpodeležih antisemitov, ustanoviti v angleški okupacijski zoni Nemčije novo stranko, ki deluje pod imenom "krščanska socialistična stranka obnove".

Maksimilian Scheer piše dalje:

Reinhold Wulle, ta najnovejši "demokrat", je veljal pred dvajsetimi leti za enega izmed hujšakcev, ki so zakrivali umor znanega ministra weimarske republike Walterja Rathenaua.

Zanimivo je, da sta si bila Wulle in Hitler nekaj časa precej v lahek, ker sta se oba smatrala, da sta izbrana za vodjo nemškega naroda. Vendar pa je bilo temu bivšemu častnikarju dovoljeno, da je v Hitlerjevi Nemčiji obelodanil dvoje knjig, v katerima je hvalisal nacistično "narodno revolucijo" in se divil "tisočletju" osvajaškega nemškega rajha.

Ko se je začela prva svetovna vojna, je pisal Wulle ravno tako kot Hitler v svojem "Mein Kampf": "Večina ljudi je mislila, da bo vojna prava rešitev, ter da bo meč uspel, kjer je peror odpovedalo". Od leta 1914 do 1918 je bil Wulle glavni urednik dnevnika velikih rurskih industrialcev "Rheinisch-Westfälische Zeitung". Nekateri izmed njih so Angleži nedavno sami aretirali. Ta časopis je bil eden najbolj zagrizenih in je dan dan zahteval, da mora biti mir, ki ga izvede Nemčija, trd in

mir "osvajanja". Wulle pa je hotel storiti še več, in napisal knjigo z naslovom "Več zemlje, temelj nove Nemčije", v kateri je zahteval, da je treba naseliti 800.000 nemških kmetov na ozemljih drugih narodov. Priporočal je tudi povratek nemških naseljencev v Kanadi nazaj v nemški rajh.

Ko je bila Nemčija leta 1918 poražena, je postal Wulle ravnatelj vodilnega junkerskega lista v Berlinu, Deutsche Zeitung. Bil je poln jeze in gneva nad mlado republiko in napisal knjigo "Krivda nemške republike", katero je izdal leta 1920. Naslednji stavek je citiran iz te knjige: "Le ako bomo razbili demokracijo in zopet uvedli monarhijo, bomo svobodni."

V neki drugi knjigi, katero je izdal že za časa nacizma, je zapisal, da je bila "narodna revolucija" upor trpečega ljudstva proti vladi židov in marksistov." O Rathenau, ki je bil umorjen v Berlinu 1. 1922, je dejal, da je "orodje prostozidarjev" in da je "vtelešana satanska zloba."

Wulle, prvak novorojene krščanske socialistične stranke za obnovo, je svojim pristajšem hrabro obljubil, da se bo boril v okviru britanske okupacijske zone Nemčije za obnovo nemške monarhije.

Kupujte Victory bonde!

Poslušajte

vsako nedeljo prvo in najstarejšo jugoslovansko radio uro v Chicagu od 9. do 10. ure dopoldne, postaja WGES, 1360 kilocycles. Vodi jo George Marchan.

BARETINCIC & SON

POGREBNI ZAVOD

Tel. 20-361

424 Broad Street
JOHNSTOWN, PA.

Dr. John J. Zavertnik
PHYSICIAN and SURGEON
3724 WEST 26th STREET

Tel. Crawford 2212
OFFICE HOURS:
1:30 to 4 P. M.
(Except Wed., Sat. and Sun.)
6:30 to 8:30 P. M.
(Except Wed., Sat. and Sun.)
Res. 2219 So. Ridgeway Ave.
Tel. Crawford 8440
If no answer — Call
Austin 5790

IZ URADA "BIG" TONYJA

Oakland, Calif. — Zadnjih dvajset let svojega bivanja v Californiji sem dobil vsako leto dvanajst dni počitnic. Delal sem za mesto Oakland in občinski očetje dajo vsem mestnim uslužbencem dvanajst dni oddiha na leto. Ker pa se pretečno leto nisem počutil dovolj zdravega, da se bi po enem letu odsotnosti vrnil na delo, sem vprašal za pokojnino. Prejemam jo po \$35-89 mesečno. Kako naj se človek preživlja s to vsotico, mi je še vedno uganka. Vse je tako drago, le denar še vedno dajejo po "stari" ceni. In zato so penzije sedaj toliko manj vredne, kolikor večje so cene potrebščin. Samo kruh — se mi zdi — je še poceni. A če pa naša mama naredi potico, je pa tudi precej draga.

Ker sem v pokoju, sem sedaj seveda kar stalno na počitnicah. Omenil sem že enkrat prej, da je to za delavca najbolj zdravo. Namesto da bi počival le 12 dni v letu, je pa lahko na oddihu kar vseh 365 dni.

V veselo družbo še vedno rad zahajam. Če kdaj ni bilo v nji dovolj "lušno", sem pa vzel koncertino in iziskal iz nje lepe melodije. Pa je nastalo zabavno in veselo družba zares vesela.

Ako moraš vsak dan na šit, se takole na zabavah spomniš, ja, jutri bo treba zgodaj na delo, in pozno je že. Tudi ženo, ki jo imaš s sabo, preveva enaka misel in te stvari, "glej, da se ga ne boš preveč nalezle..."

V takih družbah sem se pred leti šalil, kako prijetno bi bilo, če ne bi bilo treba čez nekaj ur, v katerih se ne moreš ne dovolj naspiti; ne se iznebiti mačka, — na šit. Dejal sem, "saj bom od samih šitov v stara leta zlezle."

Če ne bi bil prenehal, morda bi vsled njih še v grob padel, ha-ha-ha!

Tudi tisto, kar sem govoril takrat za šalo, se je uresničilo. Ure budilke več ne potrebujem, ne mudi se mi vstati in na šit me nihče več ne kliče. Je res "prijetno", ako si lahko kar vsak dan skozi vse leto doma.

To se prijetno sliši. A bi rajše, ako bi bilo mogoče — kakor kazalec na uri, tudi leta potisnil nazaj. Tisti kardinali, ki so šli nedavno v Rim po rdeče klobuke, so na potovanju spoznali, da so stari. Eden ali dva sta menda vsled utrujenosti in oslabelosti že umrli. Ostali pa bi radi svoja leta podaljšali, a vedo, da s potiskanjem kazalca nazaj njihne starosti ne bi nič spremenilo. Pa si iščejo pomladitve pri zdravnikih in s počitnicami. Vsaka stvar nekoliko pomaga.

Družinskih koledarjev mi je Charles poslal 25 izvodov kar na "puf". Prodaj sem jih brez vsakega truda. Devet izvodov v Oaklandu, ostale pa na prijazen "kranjskem hribu" v San Franciscu. Pomagal mi je tudi Andrew Lekšan, da sva jih laglje razpečala. Nato sem pisal Charlesu, naj mi pošlje še dva.

Naj k temu omenim, da sem dobil tudi dva nova naročnika "Proletarcu" in i to brez posebnega truda. Naročila sta se na ta list Matt Spoler in pa Peter Kurnik. Prvi je prišel iz Pittsburgha, Pa., drugi pa že mnogo let deluje na že prej omenjenem kranjskem hribu, kjer je zares prijetno.

Obiskali so nas tudi delegati Rdečega križa Jugoslavije, namreč dr. Robert Neubauer, Nada Kraigher in Gajo Ratković. Vsi trije so dobri govorniki. Prvi

ŽELIM

se seznaniti s Slovenito ali Hrvatino v svrhu ženitve, v starosti od 50 do 55 let. Star sem 58 let, imam nekaj prihrankov in stalno delo ter nameravam kupiti malo farmo. Torej, ako katero veseli življenje v Wisconsinu, naj piše na naslov:

ŽENIN

2301 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.

ZA LIČNE TISKOVINE VSEH VRST
PO ZMERNIH CENAH SE VEDNO
OBRNITE NA UNIJSKO TISKARNO

ADRIA PRINTING CO.

Tel. MOHAWK 4707

1838 N. HALSTED ST. CHICAGO 14, ILL.
PROLETAREC SE TISKA PRI NAS

"ZARJA"

V CLEVELANDU

priredi koncert v nedeljo
28. aprila. Vršil se bo v
SND na St. Clair Ave.

shod so obdržavali v Oaklandu 26. februarja in drugega v San Franciscu dan pozneje, tretjega pa v Sacramento 2. marca. Na prvem so prispevki znašali \$1,500, na drugem \$2,500 in ravno toliko v Sacramento (\$2,500). Podrobnih podatkov nimam. Sicer pa bosta, ali sta že o tem gotovo poročala Matt Spolar ali pa J. Kurnik.

V Oaklandu ni Slovencev, je pa tu precej drugih Jugoslovancev, ki v takih akcijah radi posežejo globoko v žep in darujejo v pomoč trpečemu ljudstvu v Jugoslaviji.

Tale dopis sem skoval zunaj na vrtni gredi, pa mi je pri tem prišel na misel moj prijatelj urednik slovenskega lista v metropoli. Ko sem oni dan čital, kako z veseljem je v svoji koloni oznanil datum pričetka pomladi, sem si mislil: vesel sem, ker se je veselil, toda pomladi si deležen tam na datum pomladi samo v pratiki. Gotovo mu je znano, da smo tu v Californiji deležni lepih pomladanskih dni par mesecev prej kot pa v slovenski metropoli. (Op.—Letos smo jih meseca marca imeli tudi na vzhodu, da je vse ozelelo.)

V prihodnjem dopisu bom pa povedal, kdaj in kam se bova z mamom peljala na "počitnice", da ne bova vseh užila kar doma. Iskren pozdrav vsem čitateljem!

Anton Tomšič.

Napačna "intervencija" v Španiji utrdila Francovo režim

Izjava ameriške in angleške vlade v odgovor francoski vladi, da Španija tudi pod diktatorjem Francom ni nevarna svetovnemu miru, je bila španskim fašistom v največjo uteho, ker jih je to preprečilo, da Francija ne bo mogla spraviti vprašanje španskega vladnega sistema pred varnostni svet organizacije združenih narodov.

Namesto Španije je bil v varnostnem svetu ZN porinjen v ospredje spor radi sovjetskih čet v Perziji. Sedaj, ko sta ga perzijska in sovjetska vlada sami rešili, pa se Franco veseli, da se je med tem od udarcev za vezniške diplomacije že osvobodil in na svoji strani ima falango, armado in cerkev še celo bolj kot predno so zavezniški posegli v Španijo s "priporočilom", naj Franca "na miren način" nadomestijo z demokratično vlado.

Vzrok mlačnosti napram francoski sugestiji za sankcije proti Španiji in za pretrganje trgovskih zvez z njo je, ker se kapitalizem Velike Britanije in Zed. držav boji, da če Franco pade, je nevarnost, da ga nasledi komunistični, oziroma levičarski režim, ki bi svoje diplomatske odnose navezal na Sovjetsko unijo namesto na Washington in London.

ŠE DVE TRETJINI IN SKLAD ZA OTROŠKO BOLNICO BO DOSEZEN

Iz izkaza prispevkov za otroško bolnico v Sloveniji, ki ga zbira SANS, je razvidno, da znaša nabrana vsota v gotovini, prejeto do 4. aprila, že 32.352,75, in obljubljenega je od podpornih organizacij in poverjenistva JRZ \$17.000, skupaj do omenjenega datuma torej \$49,461,55.

Urad SANSa je med tem povzel tudi večjo kampanjo v ta namen. V načrtu so razne priredbe v prid sklada otroške bolnice in poslana so bila društvom pisma z vabilom, naj pomagajo, da bo kvota čimprej dosežena.

Neumnost se podeduje; lahko se pa z njo tudi okužimo.—Roda Roda

PRISTOPAJTE K

SLOVENSKI NARODNI PODPORNJI JEDNOTI

USTANAVLJAJTE NOVA DRUŠTVA. DESET ČLANOV(IC) JE TREBA ZA NOVO DRUŠTVO

NAROČITE SI DNEVNIK

"PROSVETA"

Naročnina za Združene države (izvzemši Chicaga) in Kanado \$6.00 na leto; \$3.00 za pol leta; \$1.50 za četrt leta; za Chicaga in Cicero \$7.50 za celo leto; \$3.75 za pol leta; za inozemstvo \$9.00.

Naslov za list in tajništvo je:

2657 SOUTH LAWDALE AVENUE

CHICAGO 23, ILLINOIS

Mi in stara domovina

V socialistični literaturi smo čitali, da delavec-proletarec ni ma in ne bo imel svoje prave domovine, dokler bodo kapitalisti posedovali vsa bogastva sveta. Govorniki na shodih so poudarjali, da ni nobene razlike, če te izkorišča Slovenec, Žid ali Amerikanec, kajti vsi gledajo na to, da čimveč iztisnejo iz tebe. Rekli so, da golo navduševanje za narod in domovino še ne nasiti želodca ali pokrije telesa. Povedali so nam, da bo domovina naša šele tedaj, ko bomo socializirali naravna bogastva, tovarne, prevozna sredstva, učne zavode in sploh vse od česar je narod odvisen za svoj obstanek. V taki državi bi imelo oblast ljudstvo, ne pa kapitalisti in njih podrepaniki. Za tako domovino bi se izplačalo delati, živeti in če treba tudi umreti.

Na drugi strani so nam pa, po imovitih slojstih zapeljani narodnjaki in razni drugi rodoljubi očitali, da smo zakrknjeni materialisti, ki skrbimo le za svoj "vamp", da smo brez vsakih čustev, idealov in narodnega ponosa. Trdili so, da bi bilo življenje v taki človeški družbi silno suhoparno ter brez ciljev in podjetnosti. Materializem bi ljudi pomehkužil in otopel. Moralisti so nam s solznimi očmi slikali posledice svobodne ljubezni, ki bi se razpasla v socialistični družbi. Cerkev je zatrjevala, da bodo materialistični znanstveniki uničili vero. Trpela bi tudi srčna kultura.

Romantični pesniki (največkrat lačni) so z občutkom opevali "lepo našo domovino", nje no lepoto, telesne in duševne dobrine pa so uživali le bogati sloji. Večina pisateljev se je socialnim vprašanjem izogibala, pri tem pa brenkala le na romantične, verske in narodne strune. Ti pesniki in pisatelji niso bili prežeti z delavskim duhom, čeprav so izšli iz kmečkega stanu. Bili so v pretežni večini duhovniki in liberalni izobraženci starokopitnih nazorov. Zato je bilo v njih korist, da so uspalili ljudske množice le v narodnjaštvo in posmrtno življenje.

Toda duh časa je rodil tudi med Slovenci duševne velikane, ki so se dvignili nad vsakdanjostjo. Tema se je umaknila bleščiči luči, ki jo je prižgal Ivan Cankar. Bil ni samo nosilec novih idej, ampak tudi lepega jezika. Njegov "Hlapec Jernej" je postal simbol delavskih množic. V drami "Za narodov blagor" je izpodbil tla puhlemu narodnjaštvu. V "Kralju na Betajnovi" je ovekovečil boj med delom in brezobzirnimi izkoriščevalci. Vsa njegova literarna dela pričajo, da je bil velik prerok in vodnik zatiranih in ponižanih. Ampak vzlic temu je bil dober Slovenec in navdušen idealist. Svojo ljubezen je ponudil tedanjim domovini, toda jo je odklonila z zaničevanjem. Zato je posvetil vse duševne sile bodoči, svobodni in pravični domovini — taki, kot jo je ustvaril sam v svojih nesmrtnih delih.

Iz Cankarjeve in Kristanove šole je izšlo mnogo drugih mislecev, pesnikov in pisateljev. Nadaljevali so njuna dela v silno neugodnih okoliščinah. Tista

Jugoslavija, ki so jo podpirali trhlji rodoljubni liberalci in klerikanci, jih je vrgla v ječe in preganjala. Ampak nihče ni mogel zapreti in pregnati ideje za katero so se borili. Cankarjevo in Kristanovo seme je vzklilo, zrastle in rodilo obilen sad.

Ampak česar so se rodoljubi v Dolini Sentflorjanski najbolj bali, se je zgodilo tako nepričakovano in v taki veličini, da so vsi ostrmeli. Rodila se je nova, demokratična federativna jugoslovanska republika. Cankarjeva napoved se je uresničila; le škoda, da je ni dočakal. Rojstvo delavske Jugoslavije je pospešila druga svetovna vojna. Silno mučne so bile porodne bolečine, ampak njeno krepko telo in zdrav organizem sta premagala vse težave.

Jugoslovanska vlada ni popolna, kot ni nobena druga. V danih okoliščinah tudi biti ne more, kajti nanjo prežijo notranji in zunanji sovražniki. Sama priznava, da ji primanjkuje zmognih in zanesljivih uradnikov. Zato se delajo pmoje, ki jih nasprotniki pridno izrabljajo. Njeno ljudstvo se šele uči hoditi v procesiji modernih narodov. Anglija in Amerika ji nagajata, ker ni takoj kopirala njune demokracije in se rajši naslonila na Sovjetsko unijo. Očitajo ji panslavizem in komunizem. Ampak, če bi ne imela za seboj matjuške Rusije, jo je najbrž Angleži že po svoje "demokratizirali", kot so na primer Grško. Take demokracije pa jugoslovansko ljudstvo noče. Predobro mu je še v spominu birenčev boben, okovani srbski škornji, psovka "švaba" in zloglasna Glavnjača. Razmere so se prekalile iz ponižnih hlapcev v pravične junake Martin Krpanovega tipa. Jugoslavija ni Titova, temveč ljudska, ki jo bo uredilo po svoje in v duhu časa. Tito je le simbol vstajenja in združenja razprtih jugoslovanskih narodov. Lahko ga primerjamo Iztoku v Finžgarjevemu romanu "Pod svobodnim solnčcem". Tudi on je združil Slovene in Ante, katere je potom močgornih Bizancev razdvajal Hun Tanjuš. In ko je Azbad hotel podkupiti Iztoka v bizantiskem hipodromu, mu je on ponosno odgovoril: "Na prodaj ni smo Slovenci nikdar!" Dolga stoletja pozneje so tudi Angleži hoteli podkupiti Tita z ladjo naloženo z živečem; pa jim je prav tako ponosno odgovoril: "Jugoslavlani nismo na prodaj!"

Ogromna večina ameriških Slovencev je z navdušenjem pozdravila novo jugoslovansko državno tvorbo, njeno demokratično ustavo in njene hlabre borce za svobodo. In čemu tudi ne? Ali niso slični preobrati cilj zavrednega delavstva vsega sveta? Ali ni to v bistvu tudi cilj jugoslovanske socialistične zveze in drugih naših naprednih skupin? Koliko energije, dela in denarja smo potrošili v prešlih štiridesetih letih za socialistično propagando! Ako niso Amerikanci dosegli večjih uspehov na tem polju, ni naša krivda. Nihče pa ne more zanikati, da nismo dosegli uspehe med našimi ljud-

mi. Slovenske napredne publikacije kot Proletarec, Prosveta, Amer. druž. koledar, bivši Cankarjev glasnik, Majski glas in knjige Prosvetne matice so užgale iskro svobode, ki se je razširila po vseh slovenskih naselbinah. Med prošlo vojno se je na pobudo njih somišljenikov ustanovila obrambena organizacija SANS, ki je postala simbol zavesti poštenih ameriških Slovencev. In danes žanje uspeh v obliki znatne gmotne in moralne podpore hrabrim jugoslovanskim borcem.

Ameriški Slovenci smo v večini tukajšnji državljani. Sem smo prišli za kruhom, ki nam ga domovina ni mogla dati. Toda vzlic temu gojimo zanjo toplo mesto v našem srcu. To je naravni nagon vsakega normalno razvitega človeka. Kdor trdi drugače, je brez čustev in dobre vzgoje. Zanima nas vse kar slišimo iz starega kraja. S kakšnim navdušenjem smo sprejeli dr. Zoreta, Kraševca, dr. Neubauerja in Kraigherjevo. Nismo jih vprašali po prepričanju, ampak kašne novice nam prinašajo iz rojstnega kraja. Prav tako se zanimamo za številna pisma, priobčena v našem časopisu. Ceravno smo bili večkrat lačni kot siti, se z radostjo spominjamo očetove hišice, brezskrbnih šolskih let, šumečih gozdov, zelenih travnikov in bistrih potokov. V bujni domišljiji se spominjamo vseh naših dejanj in nehanj iz mladostnih dni v našem okolju.

Vsi tako spomini nas vežejo, da čutimo z našimi rojaki v njih prizadevanju za boljše bodočnost. Mi vemo, da bo preteklo precej let, predno si uredijo življenje; ampak ko bo enkrat urejeno, bodo imeli Ameriko doma in ne bo se jim treba potepati v mrzli tujini, koj smo se morali mi. In če nam ne bo mogoče uživati sadov nove Jugoslavije, moramo pa vsaj navezati z onimi tam boljše stike, kot smo jih imeli v predvojni dobi. Kakšni so bili odnosi med nami in stariim krajem je znano vsakemu, ki se je zanimal za to.

Ondotni frakariji in duhovščina to nas smatrali za bive hlapce in dekle. (Kar je resnica, ako izstavemo skupino bivših dijakov in inteligentnih delavcev.) Temu primerno so z nami občevali, namesto da bi nam podali bratsko roko. Ta gospoda ni mogla doumeti, da so se bivši hlapci in dekle v Ameriki osamosvojili brez njihove pomoči in naučili marsikaj, kar je še ondotnim "gospodom" doktorjem in kaplanom španska vas. Omalovaževali so dejstvo, da smo se organizirali v močne podporne jednote in zveze, ki po svojem gospodarskem, družabnem in kulturnem ustroju — daleč nadkriljujejo slične ustanove v Sloveniji. Prezrli so naše krasne Narodne domove, kulturno gibanje in našo literaturo. Da, hlapci in dekle so z uspehom vprižarjali najtežja dramska dela. Pevska društva so podala opere in koncerte, koje so celo ameriški kritiki laskavo ocenili. Slovenskih časopisov in časnikov izhaja v Združenih državah okoli petnajst. In ako se res ljudska inteligenca meri po časopisih, tedaj je naša precej visoka. Na gospodarskem polju smo zaostali največ v sled pomankanja jezika in neprirojenega trgovske podjetnosti.

V literaturi se (z redkimi izjemami) ne moremo kosati s starokrajškimi akademskimi izobraženci. Nimamo primernih šol, predavanj in kritikov. Preglavice nam delajo: Misel, oblika, jezik in slog. Pri nekaterih stvareh se preveč motamo. V povest vbrizgnemo premalo čustva, življenja in napetosti. Pri drugih pripenjamo preveč duhtečih rož na slamo. Smo neobdelani in osamljeni samouki, toda vzlic temu ponosni na svoja skromna literarna dela. V slikarstvu nas je ovekovečil pokojni Gregor Perušek. Bil je priznan umetnik. Njegova dela so razstavljena v umetniških muzejih širom dežele. Precej jih posedujejo tudi posamezniki. Kritiki jih ugodno ocenjujejo.

Nova Slovenija nam bo izkazala svojo hvaležnost najbolj s tem, da z nami naveže tesne kulturne in gospodarske stike. Kar je zakrivila predaprilska Jugos-

slavija, to lahko popravi sedanja. Ameriško-slovenski kulturni delavci bi bili hvaležni ljubljanskemu dramskemu gledališču za številne rokopise in prevedene igre, ki so nam bile dosedaj zaprte. Isto velja za arhiv ljubljanske opere in Glasbene matice. V Sloveniji se ustvarja nova umetnost in kultura. Njeni motivi bodo delavsko-simbolični in v duhu trpljenja naroda za osvoboditev. Ni dvoma, da bo tudi romantika še ostala, kajti ona je ljudska last. Trdno upamo, da bomo tudi mi deležni teh umetniških proizvodov. In končno: Naša literarna dela bi lahko ocenjevali ondotni kritiki-strokovnjaki. V tem ne vidim nič ponižujočega, temveč le prijazno sodelovanje. S tem bi se nekateri naši sodružniki primerljivo izvežbali in izpopolnili. Naša proza in poezija bi se dvignila na višjo umetniško stopnjo in postala važna činiteljica v slovenski literaturi. Se v marsičem drugim bi lahko sodelovali, kajti razdalja v dobi aviatike je brez pomena. Treba je le dobre volje, katere ne manjka nam, niti menda tamošnjim rojakom. Da bo Jugoslavija uspevala, o tem ni dvoma. Zato nam jamči njena energična in delavna mladina, modro vodstvo ter razgibana delavska zavest.

ANGLEŠKA VLADA OBLJUBLJA INDIJI SVOBODO že dolgo. A še noben angleški ministrski predsednik toliko, kot je to storil pred nekaj tedni sedanji premier Clement Attlee. Dejal je, da če Indija noče ostati v občestvu Velike Britanije, ima popolno pravico, da se okliče za neodvisno od angleškega carstva. To seveda ne bo enostavno, ker imajo angleški interesi v Indiji še vedno odločujočo besedo. Vendar pa je sedanja angleška vlada odločno zato, da se z indijskim vprašanjem ne zavlačuje, pa je poslala tja komisijo treh članov, ki imajo mandat, da se s prebivalstvom Indije dogovore o njegovi bodočnosti ter o proceduri, po kateri se naj indijsko ljudstvo samo odloči, kakšno obliko vlade si želi. Na gornji sliki od leve na desno so, Sir Stafford Cripps, nekdanji levičarski socialist, ki je bil v Indijo poslan že enkrat prej na enako misijo; on je član vladnega odbora za trgovino in obrt; druga dva sta A. V. Alexander, ki je v vladi "First Lord of the Admiralty", ter Lord Pethick-Lawrence, državni tajnik za Indijo.

slavija, to lahko popravi sedanja. Ameriško-slovenski kulturni delavci bi bili hvaležni ljubljanskemu dramskemu gledališču za številne rokopise in prevedene igre, ki so nam bile dosedaj zaprte. Isto velja za arhiv ljubljanske opere in Glasbene matice. V Sloveniji se ustvarja nova umetnost in kultura. Njeni motivi bodo delavsko-simbolični in v duhu trpljenja naroda za osvoboditev. Ni dvoma, da bo tudi romantika še ostala, kajti ona je ljudska last. Trdno upamo, da bomo tudi mi deležni teh umetniških proizvodov. In končno: Naša literarna dela bi lahko ocenjevali ondotni kritiki-strokovnjaki. V tem ne vidim nič ponižujočega, temveč le prijazno sodelovanje. S tem bi se nekateri naši sodružniki primerljivo izvežbali in izpopolnili. Naša proza in poezija bi se dvignila na višjo umetniško stopnjo in postala važna činiteljica v slovenski literaturi. Se v marsičem drugim bi lahko sodelovali, kajti razdalja v dobi aviatike je brez pomena. Treba je le dobre volje, katere ne manjka nam, niti menda tamošnjim rojakom. Da bo Jugoslavija uspevala, o tem ni dvoma. Zato nam jamči njena energična in delavna mladina, modro vodstvo ter razgibana delavska zavest.

Poljska vlada trebi stare tradicije Ena izmed velikih reform, ki jih izvaja sedanja poljska vlada je zakon, ki proglasa, da se nezakonski otroci enakopravni z vsemi drugimi. V reakcionarnih katoliških deželah, kakor je bila Poljska, je običaj, da se ignorantna masa spotika nad nezakonskimi otroci in nezakonskim materam. Zločin te tradicije je bil maščevanje nad otroci, ki niso prav nič krivi, kdo jih spravi na svet.

Nadželjevanje s 1. strani. disti v Londonu in v Washingtonu oglašajo za "komunistično", "protidemokratsko" državo, torej je njena zahteva po Trstu in Primorju že radi tega "nepravilna".

Zavezniki komisija, ki so jo podministri vnanjih zadev pred tedni poslali na Primorsko, se je lahko uverila, da ima Primorsko res jugoslovanski značaj in da prebivalstvo zahteva združenje z Jugoslavijo. Ob enem se je lahko prepričala, da tudi večina tržaskih Italijanov hoče pridruženje Trsta Jugoslaviji, torej je stvar v tem popolnoma jasna. Toda ker vnanji politiki Anglije in Zed. držav ni na tem, da se bi Sovjetska unija jačala in ker sedanji Jugoslaviji ameriška in angleška vlada nista naklonjena, delujeta, da naj se z Italijo ravna kot da sploh ni bila v vojni proti nam.

Jugoslavija se je kapitalizmu zamerila najbolj vsled svoje socialne revolucije in zato je postala trn v peti vsi svetovni reakciji.

Kakšna naj bo Nemčija? Kakor se ne morejo zediniti glede Italije, tako ni med njimi še nič sporazuma glede bodočnosti Nemčije. Francija je od kraja zahtevala, naj se jo združi v več samostojnih dežel. Nekaj časa je upala, da bo ona dobila Porurje, ki je industrialno najbolj razvit del Nemčije in silno bogat tudi na prirodnih virih. Brez Porurja bi Hitler Nemčije ne mogel oborožiti in brez porurske industrije, premoga in železa ne bi mogla postati militaristična velisila kakor je bila.

Časopisi v Moskvi večkrat očitajo, da gotovi krogi v Angliji in Ameriki delujejo za obnovitev Nemčije v močno državo, ki naj bi bila sila, zagoda med Sovjetsko unijo in zapadom. Ta bojazen prevladuje tudi v Franciji, ne sicer radi Rusije, ampak zaradi svoje varnosti. Francozi pač ne bodo pozabili, da je bila njihova dežela že dvakrat bojišče ogromnih armad. Če se Nemčiji dovolijo postati spet močna

Mirovna konferenca se ima pričeti v maju, a izgleda, da ni še nič kaj prida volje zanjo Na podlagi sklepa zavezniskih velesil se prične mirovna konferenca letos meseca maja v Parizu. Enoindvajset dežel bo sodelovalo na nji. Do tedaj bi morala posebna zavezniska komisija imeti že ves načrt za mirovno pogodbo z Italijo in načrte za mirovno pogodbo z drugimi deželami, ki so bile na strani osi. Agenda določa tudi razpravo o bodočnosti Nemčije, ki je v nji pravzaprav glavna točka.

A zedinili se niso ne še glede pogodbe z Italijo, še manj o bodoči uredbi Nemčije in sploh ni med zavezniiki nobenega pravega zavezništva več. Zato je več kot možno, da do meseca maja za mirovno konferenco ne bodo še pripravljani in jo za nedolgočas odlože.

Ako se prične, bo zborovanje tajno, razen prvi dan, ko bo otvorjena, in zadnji dan, ko bo zaključena, če se med tem ne skregajo in sploh ne bo zaključnega dneva.

Zastopniki časopisja in radia bodo torej smeli biti zraven samo ko bodo državniki imeli otvoritvene govorce in pa ko bodo konferenco zaključili. Vmes bodo reporterji le tipali in pozirali, da iz koga iztisnejo kaj informacij, ostalo pa bodo uganjali. Če bi se mogel Woodrow Wilson vrniti, bi se nedvomno zelo začudil, ko bi uvidel, da je njegovih štirinajst točk (ena izmed njih izjava za odpravo tajne diplomacije) sedaj bolj brez vrednosti kot pa so bile na mirovni konferenci v Versaju in na drugih po prvi svetovni vojni.

Nesoglasja med zavezniiki glede ureditve sveta (Nadaljevanje s 1. strani.)

dežela, bo Francija znova v nevarnosti pred njo. Zato zahteva, da ako se Porurja ne da nji, naj se ga od Nemčije vseeno loči in se ga izroči pod mednarodno upravo.

Nesporazum glede socialne uredbe Eno izmed zelo važnih vprašanj je seveda tudi kakšna naj bo socialna uredba bodoče Nemčije. Kapitalistični interesi Zed. držav in Anglije delujejo, da se jo preuredi v kapitalistično demokratsko državo. V sovjetskem delu okupirane Nemčije pa se uvajajo socialne reforme, velesposredstva so že razdeljena med kmete in kontrolo nad industrijo imajo delavske organizacije. Ob enem se s pobudo sovjetskih okupacijskih oblasti deluje za skupno delavsko politično stranko, kar Američanom in Angležem ni ljubo.

Radi razrednih interesov je med zavezniiki veliko nesoglasja tudi glede Japonske. Mo-

skovski tisk poudarja, da general MacArthur utrjuje na Japonskem posedujoče sloje, in da je vlada v Tokiu, ki jo on ščiti, reakcionarna. Naravno, da taka vlada ne bo iskala prijateljstva z Rusijo ampak si dobila zaščito v Zed. državah, kakor si jo je n. pr. Čiang Kaišekov režim na Kitajskem.

Ker se torej vsi ti spori vrše radi razrednih in pa imperialističnih interesov, je naravno, da se bodo nadaljevali tudi če navidezno pride do sporazuma.

P. BENEDICT S POTA V CALIFORNIJO

San Diego, Calif. — V ponedeljek 18. marca sva se sin in jaz odpravila v avtu na pot iz Berkeleyja, Mich., na obisk k moji hčeri v San Diego, Calif. Ob enem mi je bil to že dolgo zaželjen počitek, ki sem si ga menda le zaslužil s trudopolnim delom skozi vojno.

Končno so bili vsi moji trije sinovi odpuščeni iz vojaščine, Rudy, Charley in Arthur. Slednji je bil v bitki v Nemčiji novembra 1944 ustreljen v peto na levi nogi, pa še zmerom občuti bolečine, kadar veliko hodi. Vseeno, stvari sem si tako uredil, da — upam saj, bom imel v bodoče malo več prostega časa in enako moja žena.

Do cilja sva prišla 24. marca. Moja žena je bila tu že prej en mesec. Naši smo vse zdrave in vesele. Saj ni nič čudnega, ko pa so zmeraj na toplem v solnčni Californiji.

Ko sem se malo ogledal okrog, sem ugotovil, da so razmere tu v splošnem enako "normalne" kot drugod v Zed. državah. Sedaj, ko greš po vaseh in po mestih, ti svetijo električne žarnice. Pred tremi leti, ko sem bil tu, je bilo drugače. Ponoči nič luči — vsled vojne vse zatemnjeno. Nihče ni vedel, da-li imajo Japonci tudi na to obrežje pripravljen kak skrivnostni napad, pa je bilo treba opreznosti na vseh koncih in krajih.

Delavske razmere so tu sedaj menda take kot v splošnem po deželi. Dela je manj in ljudje zapravljajo prihranke. Cene hiš, farm, trgovin itd. pa so najmanj dvakrat višje kot leta 1940-41.

Videti pa je med ljudmi, ki imajo kaj denarja, veliko zanimanja podvzeti kako trgovino ali kar že drugače, kar je trgovskega značaja. Izgleda, da je tu še dosti prilik kaj pričeti — seveda, ako imaš kaj gotovine v žepu. S Slovenci do datuma, ko to pišem, se nisem prišel v dotiko, da se bi seznanil z njimi. A gotovo je, da jih je kaj tukaj.

Peter Benedict.

Se en načrt, ki je izpodlefel

Poleg načrta za degradiranje poljskega naroda je Hitlerjev načrt določal popolno pomenečenje Češke in Moravske. Iz Moravske bi vse Čehe izselil in njihova posestva dal Nemcem. Čehe je nameraval deportirati v Rusijo. Ta tajni načrt je imel pripravljen že leta 1932. Na obravnavi v Nürnbergu ga je predložil v dokaz o Hitlerjevih zločinih sovjetski prosekutor J. I. Pokrovski.

NAJBOLJŠA POMOČNIKA PRI UČENJU ANGLEŠČINE IN SLOVENŠČINE STA

ANGLEŠKO-SLOVENSKI BESEDNJAK

Cena \$5.00

IN

ANGLEŠKO-SLOVENSKO BERILO

Cena \$2.00

Avtor obeh knjig je DR. F. J. KERN

NAROČILA SPREJEMA PROLETAREC

2301 SO. LAWDALE AVE., CHICAGO 23, ILL.

VAŽNA NOVA KUHAJSKA KNJIGA ZA AMERIŠKE SLOVENKE

'SLOVENSKO-AMERIŠKA KUHAJSKA'

Izdala MRS. IVANKA ZAKRAJSEK

KNJIGA, KI JO JE VSAKA GOSPODINJA ŽELELA IMETI!

Poleg obilnega informativnega gradiva svoje stroke vsebuje tudi okrog 1200 receptov za ameriška in starokrajška, oziroma evropska jedila. — V njej je tudi ANGLEŠKI ODDELEK, kjer so v angleščini podana pojedila in recepti za take naše jedilne posebnosti kot POTICE, SARKLJI, KRAPI, BUHELJE, NI, CMOKI itd. — To bo našim tu rojenim kuharicam zelo dobrodošlo in se jim ne bo težko navaditi pripraviti "specialitete", ki so jih vedno tako radi imele doma.

Ker ameriške Slovenke do sedaj niso imele svoje KUHAJSKE KNJIGE, BO TA NOVA "KUHAJSKA" veliki večini naših gospodinj in kuharic zelo dobrodošla.

Nova knjiga ima velikost 8x5 1/2 inč, obsega skoro 500 strani, (40 poglavij), ter je vezana v trde in močne platnice. Tiskana na dobrem papirju, z vidnimi črkami.

Cena \$5.00 s poštnino

NAROČILA SPREJEMA PROLETAREC

2301 SO. LAWDALE AVE., CHICAGO 23, ILL.

Iz SANSovega urada

3935 W. 26th St., Chicago 23, ILL.

NOVA USTAVA JUGOSLAVIJE

Priredil MIRKO G. KUHIL

(Nadaljevanje.)

Vsak državljani ima pravico prošnje in peticije na organe državne oblasti ter pravico do tožbe proti državi in njenim organom ter pravico terjatve za odškodnino. Vojaška služba je splošna in vsakdo je obvezan plačevati davke na podlagi svoje gospodarske moči. Poglavje 5 se konča z odstavkom, ki prepo-veduje zlorabo državljanov pravic za spreminjanje in rušitev ustavne ureditve, ki bi imela protidemokratski smoter.

Posebnost nove jugoslovanske ustave, ki je vredna posebne pozornosti, je določba, da moč administracije in zakonodaje ni ločena. Izvrševalna kot zakonodajna moč je poverjena Ljudski skupščini, se reče je v rokah predstavnikov, ki so izvoljeni direktno od ljudstva. Ljudska skupščina je hraniteljica ljudske suverenosti in državne suverenosti in kot najvišji organ zvezne oblasti izvršuje vse dolžnosti in pravice, ki spadajo v območje zvezne države in ki ne pripadajo Prezidiju ali kabinetu. Skupščina je edino telo, ki ima zakonodajno moč glede federativnih vprašanj. Izvoljena je vsake štiri leta in sestoji iz dveh zbornic: iz Zveznega sveta (ali doma) poslancev in Sveta (doma) narodov. Prvega izvoli vsi volilci Jugoslavije, po enega člana za vsakih 50.000 prebivalcev. Poslanci v Svetu narodov so pa izvoljeni od vsake republike posebej, in sicer izvoli vsaka republika po 30 zastopnikov, vsaka avtonomna pokrajina po 20 in vsaka avtonomna oblast uo 15. (Prejšnja kvota je v vsaki kategoriji povišana za 5 zastopnikov v Svetu narodov.)

Oba sveta sta enakopravna in imata enake pravice. Ena in ista oseba ne more biti član obeh. Zborovanje se vrši posebej, razen kadar postava določa ali kadar oba doma zaključita, da je zasedanje skupno. Na skupnem zasedanju tvori sklepčnost navadna večina poslancev obeh zbornic. Zasedanja so redna in izredna. Redna zasedanja se pri-čno 15. aprila in 15. oktobra, izredna pa so sklicana na zahtevo Prezidija, na zahtevo zbornice ene republike ali kadar ena tretjina poslancev ene zbornice tako zahteva.

VSESTRANSKI SPORAZUM GLEDE POSTAV

Obe zbornici lahko predlagata postavu, ki rabi za sprejetje večino glasov v obeh zbornicah. Če katera izmed zbornic pred- laga kako spremembo ali doda- tek k novi postavi, mora biti predlagana postava vrnjena zbornici, kjer je bila predložena — za dosego soglasja. Če se dotična zbornica ne strinja s po- pravkom ali dodatkom druge, mora biti predlagana postava iz- ročena Koordinacijskemu odbo- ru, ki sestoji iz enakega števila članov obeh zbornic. Če ne pri- de do sporazuma pri Koordina- cijskem odboru, mora cela za-

deva biti vrnjena obema zbor- nicama v prvotni obliki. In če še do tedaj ne pride do spora- zuma, se Ljudska skupščina raz- pusti in vršiti se morajo nove volitve.

Postave se objavljajo v vseh jezikih republik Jugoslavije.

Skupščina zamore referirati gotova vprašanja posebnim od- skom. Lahko vodi preiskavo o katrem koli vprašanju in dr- žavni organi morajo pri tem ko- operirati. Vsi poslanci uživajo privilegij nedotakljivosti (imu- nitete) in ne morejo biti areti- rani niti se ne more vršiti proti njim kazensko postopanje brez dovoljenja zadevne zbornice. Naznanilo o volitvah nove skup- ščine mora biti razglašeno pre- dno termin obstoječe skupščine izteče. Volitve se ne morejo vr- šiti prej kot dva meseca niti ne kasneje kot tri mesece po razpu- stitvi obstoječe skupščine. Spre- membe in dodatke k ustavi sme sprejemati skupščina le na pred- log Prezidija, ali kabineta, ali na predlog ene tretjine poslancev ene zbornice. Predno tak pred- lagani dodatek pride pred Ljud- sko skupščino, mora biti za skle- panje o predlogu oddana nava- dna večina glasov vsake zbor- nice. Predlog zamore biti spre- jet le z absolutno večino celo- kupnega števila poslancev v obeh zbornicah.

PREZIDIJ LJUDSKE SKUPŠČINE FLRJ

Prezidij (predsedništvo) je iz- voljen tekom skupnega zaseda- nja obeh svetov skupščine. Se- stoji iz predsednika, 6. podpred- sednikov, tajnika in največ tri- desetih drugih članov. Prezidij sklicuje in zaključuje Ljudsko skupščino, postavlja datume za volitve, odloča o skladnosti po- stav z ustavo, obvezno tolmači zvezne postave ter jih razglaša. Ima tudi pravico deliti pomilo- stitev (amnestijo), sklepati me- narodne pogodbe, imenovati po- slanike v inozemstvu, spreje- mati poverilna in odpoklicna pisma diplomatskih predstavi- kov tujih držav, deliti odlikova- nja, imenuje in razrešuje mini- strstva v kabinetu, razpisuje ljudske referendume o pristoi- nih vprašanjih po zaključku Ljudske skupščine ali na pred- log kabineta. In končno, ko je Ljudska skupščina na razstan- ku, izvršuje nekatere njene po- sle (imenovanje ministrov in na- mestnikov, napoveduje vojne, oklicuje mobilizacijo itd.). Pre- zidij je odgovoren Ljudski skup- ščini, katera zamore odpoklica- ti člane Prezidija posamezno ali v celoti in izvoliti nadomestne za neiztečen termin odpoklica- nih. Če je Ljudska skupščina razpuščena, vrši Prezidij njene dolžnosti do prvega zasedanja nove skupščine.

KABINET — ZVEZNA VLADA

Izvrševalna in upravna oblast zvezne države je podeljena fe- derativni ali zvezni vladi, ki se imenuje kabinet. Tega imenuje in razpušča Ljudska skupščina na skupnem zasedanju obeh zbornic. Odgovoren je Ljudski skupščini. (Torej naravnost ljud- stvu potom njegovih izvoljenih

poslancev. Kabinet Združenih držav je imenovan navadno, iz- ven izvoljenih članov kongresa in ni odgovoren volilecem.) Ka- binct sestoji iz predsednika, 6. podpredsednikov, 6. federativ- nih ministrov (obveznih); za zunanje zadeve, za narodno obrambo, za promet, za pošto, za pomorstvo ter za zunanjo trgo- vino; 6. federalnih ministrov (vsaka republika ima po enega ministra pri zvezni vladi); 9. zvezno-republiških ministrov: za financo, za notranje zadeve, za industrijo, za rudarstvo, za trgovino in preskrbo, za kme- tijstvo in gospodarstvo, za delo, za gradnjo ter za pravosodje; iz predsednika Zvezne načrtno ko- misije (ki sestavlja gospodarske načrte); iz predsednika Zvezne kontrolne komisije, iz predse- dnikov posebnih komisij za ljud- sko zdravje, izobrazbo in—kon- čno iz ministrov brez portfelja. Ministri nosijo kazensko odgo-

vornost za kršitev postave pri opravljanju svojih služb in so tudi odgovorni za morebitne škodo, ki bi jo prizadeli državi z nezakonitim delom. Obvezna ministrstva vodijo tiste oddelke uprave, ki so jim poverjeni po- sredno za vso Jugoslavijo. Taka ministrstva zamorejo imenovati polnočasne pooblaščenice pri vladah posameznih republik, da vršijo njihove funkcije v doti- nih republikah. Zvezno-republi- ška ministrstva poslujejo nepo- sredno potom tožadnih mini- strstev vsake posamezne repu- blike. Obvezna ministrstva lahko posredno vršijo le izrecne funkcije v zvezi s podjetnostmi, ki so bile od Prezidija proglaše- ne, da imajo obsejni ljudski značaj. (Kabinet lahko porazdeli neka- tre funkcije oddelkov za gospo- darstvo in narodno obrambo po- sebnim oddelkom ministrstva.)

(Konec prihodnjic.)

VOLITVE V GRČIJI BILE NORČIJA IZ DEMOKRACIJE N ZMAGA ZA KRONO

Nedavne volitve na Grškem so izpadle kot je bilo pričako- vati. Zmagali so monarhisti. Za rezultat in posledice pa so od- govorni Angleži, ki imajo tam svoje vojaštvo in podpirajo ro- jaliste. Constantine Poulos je o situaciji v Grčiji napisal tik ob volitvah sledeče poročilo:

V nedeljo 24. marca je prazno- val grški narod obletnico svo- je svobode. Pred 125 leti so se bili Grki uprli Turkom in začeli svojo težko in dolgo borbo za svobodo. Prva grška narodna skupščina se je sestala leta 1821. Izdelala je republikansko usta- vo in izvolila predsednika na čelo svoje nove države. Toda lon- donski protokol je leta 1829 od- ločil, da naj "Grčija asimilira monarhistično obliko vlade". Takrat Grki niso imeli mnogo odločati o tem, kdo bo njihov vladar. Velesile Francija, Brita- nija in carska Rusija so takrat postavljale svoje kandidate in so izbrale tudi Grčiji njenega vladarja.

V današnji Grčiji živi narod, ki se je dolga leta junaško boril proti osi- ču in si predstavljal, da se bori proti fašizmu vsepo- vsod. Vseposod, tudi na Gr- škem. In vendar, danes vladajo ta narod še vedno isti ljudje, ki so bili na krmilu za časa Meta- xasove diktature in za časa Nemcem služee kvizlinške vla- de. Ves vladni aparat je v nji-

hovih rokah. Monarhistični te- roristi napadajo vse levičarske struje brez razlike in brez stra- hu pred kaznjajo.

Tak je položaj na Grškem, kjer so se vršile v nedeljo 31. marca "poštene" demokratične volitve in v katerih naj bi pri- šla do izraza "neovirana svobod- na ljudska volja". Velik del grških volilcev je odklonil gla- sovati. Ne le, da ta del grškega prebivalstva predstavlja velik del naroda — to je tudi edini di- namični in edini zares demokra- tični del prebivalstva.

Navzlic temu je angleški zu- nanji minister Bevin izjavil, da se volitve morajo vršiti brez vsa- kega odloga.

Te "volitve" ne zaslužijo tega imena. Postavile so v sedlo člo- sto enostransko vlado in parla- ment. A grški narod je danes organiziran in pripravljen na boj. Preveč je bilo pogrebov v teh zadnjih letih, da se bi reak- ciji mirno podal. Decembra 1944 smo si Američani glede Grčije umili roke in rekli, da je to bri- tanska zadeva. Zdjaj pa smo tu- di mi "opazovali" te "volitve". S tem smo dali pečat svojega odo- brenja fašistični goljufiji, ki je preprečila svobodno izražanje volje grškega naroda.

S težkim srcem se zavedam dejstva, da bi bilo mogoče pre- prečiti tragedijo, ako bi se Ame- rika le hotela skloniti in "pre- zati netilno vrvice ...

Čemu so mali narodi bolj s Sovjetsko Rusijo kakor pa z našo vlado?

Zurnalst Owen Lattimore, ki piše za časniško agencijo ONA, razlaga pojave med malimi na- rodmi na Daljnem in Bližnjem vzhodu, ki si v svojih stremlje- njih za več svobode, za avtono- mijo in za neodvisnost raje iščejo opore v Sovjetski uniji kakor pa v Zed. državah. Nje- gov nedavni članek k temu vpra- šanju se glasi:

V takozvani "notranji Mon- goliji" to je, v predelih, ki leže med mejami republike Zunanje Mongolije in severnimi kitajski- mi pokrajinami ter Mandžurijo, se naglo razvija nov nacionali- stičen pokret. Mongolsko prebi- valstvo te dežele se zbira v dveh pokretnih neodvisnosti, katerih prvi je v zvezi in stikih s kitaj- sko komunistično stranko, drugi pa sam zase.

Poglavitna težnja tega naroda je, da se sedini njegovo ozem- lje pod enotno upravo — do- zdaj je bilo razdeljeno med več kitajskih pokrajin, tako da na- rod ni mogel enotno razvijati svoje gospodarske in politične strukture v skladu z zahtevami svojih pravih interesov. Vsaka posamezna odtrgana skupina se je morala posebej pogajati s svojimi kitajskimi uradniki, ki so jim bili večinoma neprijazni in so imeli povrh tega še svoje lastne osebne koristi od izkori- ščanja mongolskega naroda. Os- novne zahteve Mongolcev v teh pokrajinah so torej lahko raz- zumljive. Oni hočejo, da naj- bo zastopana pri federalni vladi po svojih lastnih predstavnikih.

Drugače povedano, Mongolci hočejo nekaj avtonomije, in ni- kakor nočejo, da bi jim mogla poslati centralna kitajska vla- da na vrat uradnika, ki bi bil potem njihov "boss". Japonci so bili pregnani iz

predelov Notranje Mongolije v teku ruske ofenzive, v kateri se je borilo precej mongolskih čet na ruski strani. Posledica tega je, da poraz Japonske ni povečal ugleda Kitajcev, pač pa ugled Rusije in ugled Zunanje Mon- golije — ker ji je uspelo ostati svobodna in mongolska. Spošto- vanje do Rusije je veliko, čerav- no je obenem nekoliko nepro- stovoljno.

Politični prvaki Notranje Mongolije so namreč neke vr- ste aristokracija in radi tega socialno konservativni. Toda ja- sno jim je, da je nastopila odlo- čilna ura zanje in njihov narod. Spoj z Zunanjo Mongolijo jim ne prija preveč, ker bi pomenil socialno revolucijo, katere no- šeje. Toda če ne bo druge izbire kot narodna smrt ali revolucija, se bodo odločili za socialno re- volucijo. Eden njihovih prva- kov mi je dejal nekoč naslednje: "Res je, da smo voditelji na- roda, toda če pride do tega, bomo morali mi slediti narodu."

Posebno važno pa je, da smo si na jasnem — predno se ta po- kret razraste — da ga niso niti začeli niti organizirali Rusi. Po- kret je čisto mongolska zadeva, ki sicer ustvarja položaj, ki je Rusiji ugoden, a je nastal le ra- di tega, ker v ostalem svetu ni bilo nobene prave politike na- pram mongolskim zahtevam.

Zanimivo je, kako sljčna je ta mongolska zadeva pokretu Kurdiv na nasprotnem koncu Azije. Morda je tudi tamošnji pokret čisto domač in le slu- čajno ustvarja razmere, ki so Rusom ugodne?

V zgodovini obeh narodov se mi vidi, da leži v ozadju izredno važno in pomembno moralno vprašanje, ki prepleta vse. Po- trebno bi bilo, da se navadimo gledati bolj bistro in da neha- mo misliti, da so mali in kultur-

THE WAY TO LOOK AT IT

Courtesy Appreciate America, Inc.

no zaostali narodi Azije politi- čno nezreli, in pasivni. Nikakor ni res, da so sposobni podviga in akcije le kadar jih žene naprej pritisk od zunaj.

Dejstvo je namreč, da so po- litično jako budni in skrajno premični. Opirajo in opirali se bodo tudi v naprej na one de- že, katerih obnašanje — in ne morda le propaganda — jim prija, katerih nastop podpira njihove težnje. Odbijajo pa jih one dežele, katerih politične smernice, oziroma katerih po- manjkanje političnih smernic, napram njim jih odbijajo.

Vsled tega mislim, da bi bilo najbolje — ako nam je do tega, da se pokažemo bolje kot So- vjetska unija — da prenehamo s svojim vpitjem, kadarkoli vi- dimo, da se eden malih narodov začne naslanjati na Rusijo. Kri- čimo, da je to zavratnost in kri- čimo. Bolje bi bilo, ako bi začeli raje sami premišljevat, kaj bi mogli ukreniti mi sami v svrhu izboljšanja našega prijateljstva z malimi narodi, in kako bi mo- gli spraviti na našo stran sla-

botne in preganjane narode sveta.

Pri tem pa ne mislim le na malo peščico bogatih ljudi iz srede teh narodov, temveč na ljudstva sama in njihove mase. Par malih narodov ugne, ako so povezani, tvoriti veliko silo.

SEJA KLUBA ŠT. 27 JSZ

Cleveland, O. — V petek 12. aprila ob 8. zvečer bo seja kluba št. 27 JSZ. Vršila se bo v nje- govih prostorih v SND na St. Clair Ave.

Sodrug, ta naša organizacija je nam potrebna, ker bila je te- mej vsega onega gibanja, ki se bori proti izkoriščanju in zoper fašizem.

Zato je nam prav tako potre- bna iz istih razlogov sedaj, ako hočemo, da se fašizmu vrat po- polnoma zavije in da se odpra- vijo vzroki, radi kakršnih so se- kali glave naprednim ljudem, rušili mesta, morili ženske in otroke v masah, starce, talce in ljudem požigali domove.

Ako smo za odpravo sistema, v katerem se take stvari doga-

jajo, potem moramo nadaljeva- ti z organizacijo, ki edina ima za cilj odpravljati vzroke, radi katerih je po nepotrebnem to- liko gorja in krvolitja po svetu. John Krebel, tajnik.

Delavstvo v Angliji ima vlado, a tudi probleme

Ko je bila angleška delavska vlada že precej mesecev na kr- milu, so se vršile volitve v lon- donski občinski svet. V kampa- nji so proti delavskim kandida- tom agitirali s klici, da ni de- lavska vlada izpolnila še nič ob- ljub in da bo v deželi pod njo še slabše kot pa v vojnem času. A zljc temu je prebivalstvo Lon- dona z veliko večino izreklo, da zaupa delavski stranki in vladi a treba ji je časa, predno bo njen program mogel dobiti za- mah. Delavska večina v london- skem mestnem svetu je sedaj še večja kot pa je bila.

Med Mosko in Vatikanom ne bo še sporazuma

Napadi v sovjetskem tisku na Vatikan in papeža dokazujejo, da sta ti dve nasprotujoči si sili še daleč od sporazuma, čeprav je pokojni predsednik Roose- velt skušal doseči. Papeža mo- skovski tisk dolži, da je podpi- ral fašiste in fašizem ne samo med vojno temveč še vedno so- deluje z njimi.

Čemu oborožujemo Poljake v Nemčiji?

Ameriške vojaške oblasti v Nemčiji so oborožile 20.000 Po- ljakov in Jugoslovancev zato, da namestijo ameriške vojaške straže. To je bilo potrebno, ker naše vojake pošiljamo domov, je bilo pojasnjeno.

Proti temu oboroževanju sta se razhudili sovjetska in jugo- slovanska vlada. Ti begunci so namreč sovražniki obeh. Mo- lotov je v svojem radio govoru zapadne zavezničke grajal, ker vzdržujejo v Nemčiji Rusiji so- vražne čete.

Vsi tisti, ki so pisali knjige, ka- tere čitaš, so živeli zate. — Roda Roda.

TOMORROW'S WAY... YOURS TODAY...

Cook Electrically!

Veliko vzrujanja nastane v kuhinji ko dobite nov avtomatičen štedilnik. Nudi vam vse prednosti nove vrste kuhanja.

Moderni električni štedilniki imajo predmete, o katerih ste sanjali v prošlosti. Vse je avtomatično urejeno; vaša jedila se prično kuhati, ko ste z doma. Ko se vrnete, so kuhana in v redu za serviranje.

Ti hitri električni štedilniki so čistejši... nič več zakajenih loncev in ponev. So brezplamenski—brez vsakega dima in stene, zavese in šte- dilnik sam ostane čist. Kuhanje z elektriko je hladnejše in celo v naj- bolj vročih dneh lahko pražite in nikdar ne pregrežete kuhinje.

Za čiste, brezkrbno, hladno in ekonomično kuhanje so električni štedilniki neprekosljivi. Videli jih boste v kratkem razstavljene pri va- ših trgovcih ali pa v bližnjih Edisonovih prodajalnah.

Vprašajte za brezplačno poslugo in instalacijo električnih štedil- nikov v Chicagu.

COMMONWEALTH EDISON COMPANY

NAROČITE AMERIŠKI DRUŽINSKI KOLEDAR

SVOJCEM V STAREM KRAJU

Stane \$1.65 s poštino vred. Pošljite nam točen naslov in vsoto, druga izvršimo mi.

Letošnjega koledarja mora v stari kraj najmanj tisoč izvodov!

Ljudje tam ga bodo veseli, ker je njim posvečen.

DEMOCRACY BEGINS AT HOME

Our New York contemporary, "The New Leader," which admits being "America's leading Liberal-Labor weekly," suggests that with the help of the Allies the Germans (that section of Germany which was "Socialist" and otherwise "democratic") could have overthrown the Nazi regime and ended the war.

Considering that the Socialist Party of the United States, whose program we largely follow, advocated a "peace offensive" directed at the German people—meaning that we Americans should encourage the German people to revolt against their leaders in the midst of the war—we can't find any fault with the New Leader's idea.

However, although the suggestion sounds as good to us now as it did when the Socialists made it a part of their platform, we are not at all sure that it was ever any more than a vain but noble sentiment.

How could we logically expect America to make common cause with Socialists and democrats in Germany or anywhere else in the world when they reject Socialism and true democracy in their own country? We don't think that makes sense.

As we have always understood the rulers of a class society, about the last people in the world that our American policy-makers would have wanted to have the upper hand in Germany would have been the Socialists and other small "d" democrats.

They opposed us at home; why shouldn't they oppose our comrades anywhere in the world?

It may be that every word of criticism which has been directed against policies established in that section of Germany which is under American domination is deserved. But perhaps it would be more profitable to consider the policies that have been established, defended and maintained here in America.

We think that democracy, like charity, should begin at home. And we know that most Americans, from Henry Ford up and down have been voting against that form of industrial democracy which Socialists propose to inaugurate.

So what? Why so the owning class remains in the saddle and the preservation of the private-profit system remains the primary objective of our collective security.

Help Socialists anywhere? Forget it; we must vote for Socialism in America before this nation will do that.—Reading Labor Advocate.

How "Barney" Would End Strikes

We do not know anything in "Barney" Baruch's career to justify his claim to the role of "elder statesman." True, he made a lot of money in Wall Street. He has his version of how he made it. Others have quite a different version. At times he has posed as a liberal, but according to our record, he has always been "the voice of Wall Street."

A few days ago Baruch appeared before a Senate committee and gave qualified approval to the extension of the O. P. A.—something this paper and the labor movement generally have been strongly urging.

Then Baruch proceeded to tell the lawmakers just how this country should be run, and the newspapers "played up" his utterances as if they came from some inspired prophet on Mt. Sinai.

Among other things, "the voice of Wall Street" demanded that strikes be forbidden for a year. That's the way Mussolini and Hitler would have handled it. But look what happened to them!

We haven't the slightest idea Congress will act on Baruch's suggestion. That would be exactly the wrong way to handle our industrial problem.—Labor.

LOOKING AHEAD

By Len De Caux

If you want to believe the dire predictions of H. G. Wells about mankind going berserk and madly rushing to self-destruction, consider the mighty atom.

Here is a discovery that can bring untold blessings to mankind—a tremendous new source of energy to relieve human drudgery, to revolutionize medicine, to produce countless comforts, to bring more leisure, better health, longer life and higher living standards.

Yet so far the chief results have been atom bombs to lay waste whole cities, spy scares, international ill-will, intensified competition in the arts of mass destruction, and Congressional plans for what Henry Wallace calls "military fascism."

The United States is supposed to be jealously guarding the "secret" of the atomic bomb. Yet scientists say there's no real secret, and that all other countries have to do is to perfect the industrial processes necessary for the bomb's production.

But from this false theory that we can reserve to ourselves the exclusive power to destroy the rest of the world, many dangerous conclusions are drawn.

One drawn by powers excluded from the "secret," is that the United States is implicitly threatening them with the atomic bomb and that in self-protection they must compete desperately in the production of this and even deadlier weapons.

Other conclusions, within the United States, are that atomic energy, being primarily a military "secret," must be kept under exclusively military control; that atomic scientists must be barred from talking about it even to each other, and that a military Gestapo rule must be established over universities, industrial plants and everyone even remotely connected with atomic developments.

The May-Johnson bill in the House and the Vandenberg amendment adopted by a Senate committee would establish this military control over atomic energy.

They would heighten the fears of other countries, spurring them to an atomic armament race; would cripple the development of atomic energy for peaceful purposes by gagging scientists from sharing their information, and would lead to a type of military

fascism threatening all our civil liberties.

Foreseeing these dangers to our national security, welfare and liberties, the CIO executive Board long ago adopted a vigorous policy on atomic energy.

Pointing out that the developing atomic armament race is sheer madness, and that in any case the United States cannot long retain its alleged "secrets," the CIO called for suitable international machinery to bring atomic energy under world-wide social direction.

It also declared that the beneficial industrial, scientific and medical possibilities of atomic energy are so great that they should belong to the people, and not subjected to private monopoly or military control.

The CIO urged that the United Nations outlaw the military use of atomic energy and all production of atomic bombs, and promote the constructive peacetime development of atomic energy, with world-wide public information and education.

It urged complete public control of all atomic energy patent rights, licenses and resources in the USA by a democratic civilian agency.

Since then, the Security Council of the United Nations has voted to set up a commission on international control of atomic energy, but no action has yet been taken.

President Truman has declared in favor of civilian control of atomic energy. Bills to establish such control, introduced by Senator McMahon and Rep. Helen Douglas, have had the support of labor, farm, church and most other public-spirited organizations and citizens, including notably the atomic scientists themselves.

But, with the worsening of international relations and the current vogue of "get tough," "big stick" talk, the mad impulse to self-destruction through military control and rivalry in atomic armaments seems to be gaining ground, as evidenced by the Vandenberg amendment and new efforts to pass the May-Johnson bill.

This matter of civilian control of atomic energy and international regulation is of prime importance to labor, as to everyone else.

The atom is a question we can't evade by saying to others, "That's your funeral." It may mean everyone's funeral.

THE MARCH OF LABOR

SENATORS BEGIN HEARINGS ON "MENTAL HEALTH BILL"

SPEND FOR STUDY OF CAUSES AND CURES AND THUS SAVE ON HOSPITALS, SENATOR PEPPER URGES

A Senate education and labor subcommittee recently began hearings on a "Mental Health Bill" sponsored by Senators Pepper, Tamm, Hill, Murray, La Follette, Aiken and Thomas of Utah.

Senator Pepper, who is chairman of the subcommittee declared that the "alarming increase in mental disorders makes this bill one of the most important pieces of health legislation before Congress today."

He pointed out that more than half a billion dollars is spent every year to maintain mental hospitals in this country, yet little money is provided for study of the causes and cures of illnesses of the mind.

"That is poor economy," Pepper said. The bill would partly remedy this situation by granting money to the Public Health Service for research and for training "mental health experts."

Build Faster to Preserve Humanity

Cooperatives have made remarkable progress, but there is much distance to be gained—and it must be soon—if they are to make the contribution they should toward the building of a mutually helpful and mutually trustful world.

The war has ended but the fighting goes on. The cause becomes more and more apparent—the continued quest of money tycoons for economic privilege, power and profit at the expense of common people the world over.

Colonization ambitions are not needed to make a nation feared. The threat of exploitation by reactionary monopolies leads to distrust, fear, hatred, and war. At home, the same interests lead us step by step toward statism.

Until these agencies of greed are minimized by the effective yardstick of strong national and international cooperative business, the curse of war and revolution, and the threat of atomic annihilation, will remain with us—no matter what the apparition of "united nations control" of force, et cetera.

Savings, quality control, democracy are all reasons for building cooperatives faster. The biggest reason of all, tho, is to put business on a brotherhood basis; help to build a trustful world community, and enable the human race—perhaps—to preserve itself.—CO-OP (the Consumer Cooperatives' national technical magazine.)

WHERE "FREE ENTERPRISE" FELL DOWN

We are constantly assured that all the good things in the world are traceable to "free enterprise." We are very much in favor of "free enterprise" ourselves, but we can't shut our eyes to its obvious weaknesses.

The situation in the British mining industry is a fair example. For centuries it has been run by "free enterprise," and the result has been starvation wages, impossible working conditions, obsolete machinery.

During World War II, one of the many "crosses" carried by the British people was the lack of coal to keep them warm. The output of coal per man-day was about 25 per cent of American production. In other words, the American miner dug four tons to the British miner's one ton.

It wasn't the British miner's fault. It was the fault of "free enterprise."

The British Labor government is taking over the mines and plans on installing modern machinery. Still, according to reports from London, the industry is "sick." It can't recover in a day from the overdose of "free enterprise" which it swallowed in the past.—Labor.

HOW BYRD 'ECONOMIZED' IN VIRGINIA

Senator Harry Byrd of Virginia wins oodles of publicity by his pleas for "economy." Labor has occasionally pointed out that Senator Byrd's idea of economy seems to slash all appropriations which benefit ordinary folk—like workers and small farmers. Further-

more, we have never been able to discover where Senator Byrd, despite all his talk, has "saved" any considerable sum for Uncle Sam. In other words, we have viewed Senator Byrd's "economy program" as a good deal of a "phony."

Apparently others hold to the same theory. Just the other day a writer in a Washington paper recalled that Senator Byrd was Governor of Virginia about 20 years ago. He devoted a great deal of time to building up a political "machine," but he also had a state "economy" plan.

He promised to consolidate departments and reduce the number of employees and, of course, to cut expenditures. It hasn't worked out that way.

Virginia has one state employee for every 164 citizens. There are only eight states in the Union which have more state employees than Virginia. For example, New Jersey, with 4,000,000 people, has 13,900 state employees, while Virginia, with a population of 2,700,000 has 16,300 employees.

So, it would appear that Senator Byrd preaches "economy" but isn't very successful in practicing it.—Labor.

FOR UNRRA

Eighty per cent of the money pledged to U. N. R. R. A. has been paid in. Uncle Sam has contributed \$2,100,000,000, Britain \$624,000,000, Canada \$108,000,000.

It was agreed at the beginning that the invaded countries would not be expected to make large contributions. That accounts for the fact that Russia has put up only \$1,750,000, China \$875,000 and France \$700,000.

Some Odds and Ends

The Federal Communications Commission is revising the terms for the renewal of licenses for radio stations so that "advertising excesses" will be curbed. I hope that they will out law singing ads, the greatest atrocity of modern radio.—N. L.

A new light rivaling the brilliance of the sun has been produced by Western Union engineers. Appropriate to these times, it is known as "regimented light." But even with such a light, a modern Diogenes would be frustrated in his search in most areas of this earth.

Premier Sjahrir of Indonesia protested the arrival of 2,400 Dutch troops to take over the duties the British are anxious to relinquish. But negotiations with the Dutch for self-government continue, thus far without results.—N. L.

Canada granted Britain a loan of \$1,250,000,000 on the same terms as the proposed loan of nearly \$4,000,000,000 by the USA, and cancelled a debt of \$425,000,000, the cost of training British pilots in Canada during the war. But India has not granted any credits to Britain.—N. L.

Four countries produced seven-eighths of the world's oil: United States 231,000,000 tons; Venezuela, 46,000,000; USSR 25,000,000; Iran, 17,000,000.—N. L.

There is just as much horse sense as ever, but some days we think the horses have it all.—The Pittsburgh Press.

A Federal man says not a single first-class counterfeit is now operating. Thus does one more of the traditional aspects of free enterprise disappear from the American scene.—"Senator Soaper" in The Cincinnati Times-Star.

The home-front letdown in the wake of war brings back to mind the weary parader who explained, "I never noticed my feet hurt until the band stopped playing."—H. V. Wade in The Detroit News.

The output of hot air in Congress during a filibuster is about the same as usual, the main difference being that it is premeditated.—The Cincinnati Enquirer.

Even the judge at hearings on Western Union's demand for an injunction against picketing of its main building laughed at this boner pulled by a company lawyer cross-examining a strikebreaker: "Was it a man or woman who hit you. Answer Yes or No!"

Time is money only when you spend yours earning it.—(From the Brewery Worker.)

Everybody is eager for an early end of the dangerous strain on our relations with Russia. Unfortunately, we are getting little help from Washington, less from Winston Churchill, and none at all from Moscow.—Howard Brubaker in The New Yorker.

Don't have a single-track mind at railway grade crossings. A train may be coming on the second track, too.

Lifting of OPA rent controls in Sarasota, Fla., this Winter brought rent increases of more than 100 per cent. The controls were lifted because the housing shortage there was not due to either war or reconversion activities. Soon appeals flooded the OPA from tenants unable to pay the sharp rent increases and facing eviction. Apartment rents were upped from \$35 to \$80, from \$40 to \$100. It's a preview of what would happen everywhere if Congress killed price and rent control.

Learn from the mistakes of others—you can't live long enough to make them all yourself.

The poll-tax Democrats and reactionary Republicans in the House now have a formal alliance, with price control as their first scheduled victim. President Truman wasn't in time to stop the wedding, but he can still perform a shotgun divorce.—John Paine for Federated Press.

According to the February 15th issue of the United Mine Workers Journal, President William Green of the AFL was a CIO union member for at least four years without knowing it. The Journal says Green's dues had been kept paid up in the UMW while that organization was in the CIO.

Money may not buy happiness, but with it you can be unhappy in comfort.

HARVEST OF OCCUPATION

The sins of occupation, Churchill brand, have brought a sorry harvest in Greece. A so-called "free" election has been held. No one in his sense will contend that the results even approach a representation of the political state of mind of Greece.

The returns are the result of the weighting of the scales for reaction! Mr. Churchill intervened against the E.A.M. in the first place in the hope of keeping Greece "friendly" to the British Empire. But the chaotic results are serving Britain badly, and Greece shamefully. Since America backed the British in holding the election at this time, and shared responsibility in furnishing observers, they are hurting our prestige.

Until reports from all sections of Greece are in, the extent of intimidation at the polls cannot be known. But such pressure was only part of the picture. Rightist intimidation—and in some sections terror by royalists permitted to keep arms after the disarming of the E.A.M.—had long continued under the weak government protected by Great Britain.

The judgment of the left in boycotting the election thus weighted for the right is now open to question. For even as things stood the royalists failed to win a decisive majority. Although the national percentage of abstention from voting is not yet clear, it appears that, without the leftist boycott, a left-liberal coalition government could have resulted.

Greece, in any event, remains in political chaos. This, assuredly, is not the way to forestall either Communism or Fascism. There is no easy way out now. But representative government must be the goal. The United Nations should look into the situation in occupied Greece.—The Chicago Sun.

MEDICAL CARE FOR BRITONS

Britain's Labor government has decided to take the bit in its teeth and put over a national health program. Beginning in 1948, every Briton will have medical attention of any and every kind free of cost. The necessary outlay is estimated at about \$600,000,000 in our money. It will probably exceed that figure.

While everyone will be entitled to this free service, no one will be compelled to accept, although all will contribute to its support.

Many physicians are up in arms. They talk about striking. They are waging a bitter campaign against passage of the proposal, but it's difficult to see how they can win. Possibly, when the parliamentary battle is over, they will come to terms with the government.

However, compromise or no compromise, British Labor appears to have made up its mind that from now on the "plain people" must have adequate medical care.—Labor.

THE WORKERS' PROBLEMS

You hear quite a lot about the unreasonableness of labor these days of advancing wage scales and other conditions of employment, cost of living, inflation, etc., but you ain't heard nothing yet," as the saying goes. You haven't even been told how much the cost of living really has advanced.

And then there is among employers and business men almost universal condemnation of labor union "royalties" and other new concessions now being demanded. In Congress a bill has been introduced to curb one union.

But you hear nothing about business royalties, chiefly because business controls your sources of information, both printed and on the air. The only real information you can expect will be in a labor newspaper.

For instance, though it has been abolished now, for many years the steel business exacted a royalty in the form of what was known as "Pittsburgh plus." This meant that regardless of where steel was produced the price was equivalent to its cost in Pittsburgh plus transportation, which brought steel made on the west coast up to the Pittsburgh price.

And here is oleomargarine. Buttermakers have for many years have been able to persuade you to use their product by having federal and state government exact taxes which brings the price of oleo to just about the price what butter sells for. And even then you can't buy it already colored.

These are only two instances of the control business exercises over your existence. Others could be cited, but it all comes back to the fact that labor, in demanding some of the gravy is merely imitating the methods of big business.—Toledo Union Leader.

THE TRIBUNE RIDES AGAIN!

The Chicago Tribune, toriest of all tory newspapers in America, is trying to point out in a series of articles that it's the smaller fry which owns America's corporations.

The baloney is pointed to show that every small town owner of a share of stock has something to say about the corporations, which is as far from the truth as it is possible to get.

The Tribune points out that 91.5 per cent of the people who own shares in various corporations listed in Wall Street own stock worth \$5,000 or less, with 54.4 per cent of the people having shares listed at \$500 or less.

This is a fact, but these 54.4 per cent of the shareholders control less than 5 per cent of the total investment, while the 4.1 per cent of the people with investments of \$10,000 or more in these same shares control 3 per cent of the total investment. It is this 4.1 per cent of the people who run the corporations to suit themselves and not for the benefit of the 91.5 per cent of the shareholders who own \$5,000 or less in stocks. This of course, the Tribune does not say!—The Progressive Miner.

WE MUST NOT FAIL THE FILIPINOS

We are about to redeem our promise to the Filipinos. They are to have freedom in the broadest meaning of that precious word. It will be a glorious day for the islanders when this is done. It will be a glorious day for Americans, too, for it will be almost the first time that a great power has voluntarily and without pressure of any kind freed a subject people—if we may use that term, which we confess we do not like to apply to our comrades in the Philippines.

Congress is framing legislation governing the future relations between this country and the archipelago. We hope Congress will be unusually generous.

Selfish interests are urging that the sugar quota be reduced and that other restrictions be imposed on trade. We trust Congress will not heed this advice. We are doing a generous thing. Let's not cheapen it in any way.

Furthermore, the Filipinos deserve all we can do for them. They stood by us when the going

was rough. Thus they became our comrades in a great war. Now they are in desperate need of help. We must not fail them.—Labor.

HOUSE VOTES TO STOP JOHNSON'S PENSION

More trouble for Federal Judge Albert W. Johnson of Lewisburg, Pa. He resigned in order to avoid impeachment, based on gross corruption. Then he decided to be "smart." After the House had pigeonholed the impeachment proceedings, Johnson demanded that he be paid the usual pension for the rest of his life.

Naturally, that aroused members of the Judiciary Committee, and at their request, the House passed a bill wiping out Johnson's pension rights. It is expected to go through the Senate without opposition.

CLOSED DOORS!

When the European peace conference convenes—the exact date is now uncertain there will be two public sessions. After that the reporters will be excluded and the representatives of the powers will proceed to draft their "covenants" behind bolted doors.